

Honderd jaren Spoorwegbedrijf. Met interessante illustraties. — Rembrandt's etswerk. — Het Koninklijk bezoek aan Haarlem. — De Herdenkingsfeesten te Sneek. — De crematie van Van Kol. — De feesten te Hoozeveen. — Het 14e Zionistencongres te Weenen.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 10 (36) 13DE JAARGANG
2 Sept. 1925

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per Nummer 20 ct. Voor Week-Abonné's 17 ¹/₂ ct.
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

Casper Netscher. — Het toilet.

Casper Netscher was een verdienstelijk Nederlandsch schilder die in 1639 geboren werd en in 1684 overleed. Hij schilderde hoofdzakelijk portretten en genrestukken. Het hierboven gereproduceerde schilderij bevindt zich in het Museum te Dresden. In ons land vindt men van hem in het Mauritshuis te 's-Gravenhage een, en in het Rijksmuseum te Amsterdam twee interessante werken.

HONDERD JAREN SPOORWEGBEDRIJF

An Fulton danken wij — ondanks de koele afwijzing, die hem van Napoleon's zijde ten deel viel — de stoomboot; aan Stephenson de locomotief, die tot de zoo belangrijke ontwikkeling van geheel 't spoorwegbedrijf heeft aanleiding gegeven.

Samen hebben zij een verandering in het verkeer der volken en het maatschappelijk leven teweeg gebracht, die grooter is dan welke tevoren ook, en die zelfs door de vlieg-machine in den tegenwoordigen tijd geenszins wordt overtroffen. Bij de opening van den spoorweg van Bazel naar

Straatsburg gaf men een prent uit, waarop anno 1500 een arme voetganger werd afgebeeld, langzaam langs den weg trekkende; anno 1550 de eerste koets, die acht dagen noodig had om het traject te bereizen; anno 1600 de postwagen, die het in zes dagen; anno 1700 de diligence, die het in vier en anno 1800 de snelpost, die het in twee dagen deed. Daartegenover stelde men in 1841 de reis van twee uren per spoor, die nu reeds belangrijk is verkort, en ge-

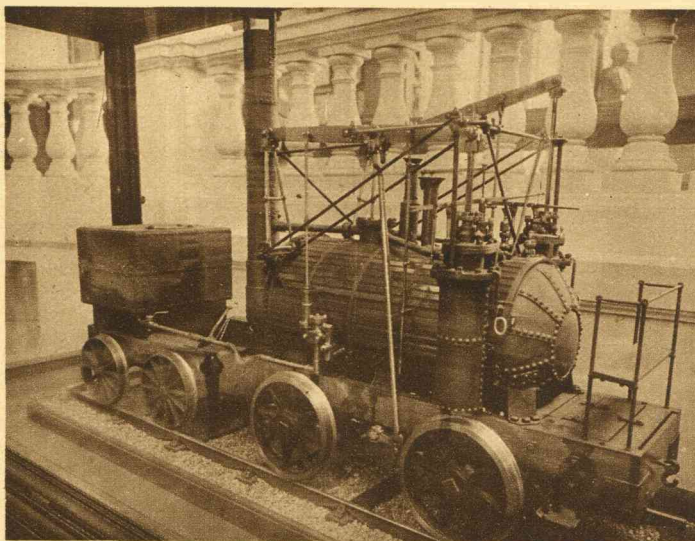
George Stephenson

waagde men zelfs, ietwat spottend, van 1900, in welk jaar men het traject in 1½ minuut per luchtballon, getrokken door een gevleugelde machine, dacht te volbrengen. Zoover is het nu nog wel niet, maar het valt niet te ontkennen, dat wij met de vlieg-machine in die richting een heel eind gaan.

Intusschen zou men ten eenen male verkeerd doen, indien men de meening aanhing, dat de spoorwegen, die tegen het einde der achttiende en het begin der negentiende eeuw werden aangelegd, de eerste van dien aard waren. Integendeel, de Grieken, en in veel sterker mate de Romeinen, kenden reeds de gemarkeerde wegen, die voor het verkeer met een bepaald voertuig waren ingericht. De ijzerindustrie maakte, dat men reeds in 1760 en volgende jaren in de Engelsche mijndistricten aanving spoorwegen aan te leggen om groote lasten gemakkelijker te kunnen vervoeren. Voor het vervoer van personen maakte men toen tegelijkertijd paardenspoorwegen. Maar toen eenmaal de uitvinding van de stoommachine was gedaan, drong zich vanzelf de vraag op, of men niet in plaats van paardekracht stoomkracht zou kunnen aanwenden. Cugnot probeerde het in 1770; Richard Trevetick in 1804 opnieuw, terwijl ook in Duitschland zoodanige pogingen in het werk werden gesteld. In 1812 deden Blenkinsop en Chapman machines bouwen, die locomotieven geheeten werden, maar met onze tegenwoordige locomotieven weinig gemeen hadden. Men bereikte daarmee ook niet veel. Toch zou Engeland, het land van Watt, ook het land van de locomotief worden. George Stephenson maakte in 1814 een locomotief voor het kolentransport van de mijnen van Lord Ravensworth, die een last van 30 ton met een snelheid van 4 Engelsche mijlen per uur kon vervoeren. In 1817 werkte hij er voor den Hertog van Portland eene af, die de kolen van Kilmanock naar de haven bracht en er dienst heeft gedaan tot 1848. Maar eerst

met zijn optreden bij den spoorweg van Stockton naar Darlington, waarmede in 1823 werd aangevangen, is van eigenlijke spoorwegen sprake. Dit baantje had als oorspronkelijke bestemming het kolentransport naar de Noordzee; men dacht voorloopig niet aan stoomkracht. Maar, toen men de door Stephenson gebouwde locomotieven had in oogenschouw genomen, waren de hoofdaandeelhouders in de baan zoozeer overtuigd van het voordeel van stoomboven paardekracht, dat men Stephenson duizend pond sterling ter beschikking stelde om een locomotievenfabriek te New-Castle op te richten. De eerste locomotief uit deze fabriek, later heel wat beroemder geworden dan die van James Watt, kwam vóór de opening van den spoorweg op 27 September 1825 gereed. Zij is nog in wezen; ter Wembley-tentoonstelling kon men haar zien naast de reuzen van den tegenwoordigen tijd met hun 16 en meer wielen en hun geweldige afmetingen. Thans ziet men haar bij de commemoratieve tentoonstelling, die te Darlington is ingericht ter herdenking van dit eeuwfeest.

Men moet niet denken, dat de opening van dien spoorweg,

Model van de eerste Engelsche locomotief, de z. g. Puffing Billy, die in 1813 gebouwd werd, doch alleen voor kolentransport diende.

den eersten in Europa en ter wereld, met uitbundig enthousiasme is begroet. Zelden is dat ook met iets nieuws het geval geweest. Immers, de diligences-exploitanten werden in hun bestaan bedreigd; de eigenaars van de gronden, waarover de spoorweg zou moeten gaan, zagen zich door onteigening bedreigd. Toen dan ook, korten tijd na het totstandkomen van den spoorweg Stockton-Darlington, het project voor den spoorweg van Liverpool naar Manchester werd aangevat,

ging het hard tegen hard. Stephenson werd met heel wat processen bejegend; de landmeters, aan wie het uitmeten van den weg was opgedragen, werden veelal door het gepeupel in hun werkzaamheden verhinderd. Dat men nog weinig vertrouwen in de nieuwe stoombaan had, kan niet verwonderen als men iets leest van de ondervragingen, die Stephenson door de betreffende commissie uit het Parlement werden gedaan. Daar werd gevraagd, of hij dacht acht mijlen met zijn locomotief te kunnen bereiken! Bekend is ook het antwoord, dat Stephenson gaf op de vraag van een der leden dezer commissie, wat er zou gebeuren indien een koe op den weg verscheen, als de locomotief met negen of tien mijlen snelheid reed: dat zou fataal zijn, altijd voor de koe! Maar ondanks

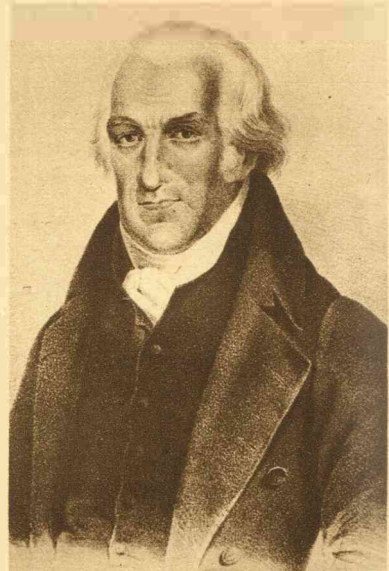
alle bezwaren, is de spoorweg van Liverpool naar Manchester er gekomen. Op dien weg heeft zich de eigenaardige strijd afgespeeld, gevolg van de prijsvraag, uitgeschreven voor de beste locomotief.

Bij de opening van de lijn Stockton-Darlington op 27 September

1825 verplaatste Stephenson's locomotief no 1 een gewicht van 90 ton met een snelheid van 12 à 15 mijl per uur. Om mede te doen aan een prijsvraag voor de Liverpool-Manchester baan, waarvan hij zelf de opperste leiding had, leverde Stephenson in zijn fabriek vóór 1 October 1829 de „Rocket” af. Er waren drie mededingers, waarvan de „Novelty” van Braithwath en Ericson de voornaamste mededinger was; deze bereikte zelfs een snelheid van 28 mijlen in het uur, maar bleek al spoedig geen stoom genoeg te hebben, en werd door de „Rocket”, die regelmatig 25 à 30 mijl in het uur liep, gemakkelijk geslagen. Het publiek luistert nu eenmaal naar het succes, en toen dit onverwachte resultaat werd bereikt, was er niet veel meer noodig om de opening van den eersten spoorweg met groote feestelijkheid te doen geschieden.

Zelfs, zoo wordt ons verhaald, deed daaraan niet af het feit, dat bij het rangeeren een ongeval plaats had: integendeel, onder Stephenson's leiding werd de patiënt in een korter tijdsverloop dan tevoren mogelijk was geweest naar het ziekenhuis vervoerd en aan de spoedige operatie was waarschijnlijk zijn behoud te danken!

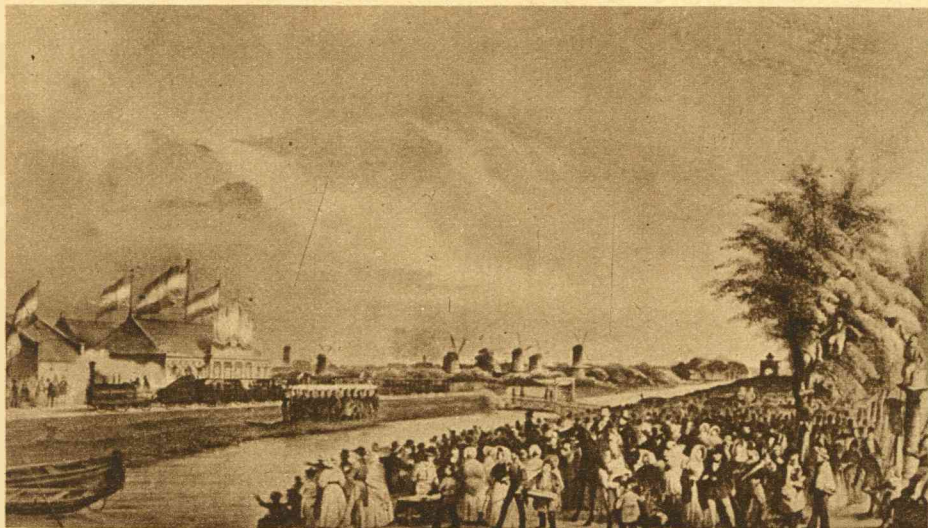
Stephenson's naam is onbestreden die, welke aan dit eeuwfeest der spoorwegen dient te worden verbonden. In tegenstelling met zoo vele groote werkers en uitvinders, is zijn naam in den loop der tijden niet vergeten; wel verre vandaar. Hij was in den echten zin des woord een selfmade man. Op 8 Juni 1871 uit arme ouders in Northumberland geboren, richtte zijn aandacht zich op de techniek, en werd hij arbeider bij een stoommachine, die voor de kolenproductie dienst deed. Hij legde van zijn mechanisch talent proeven aan den dag door de meer doelmatige inrichting van een pompwerk, tegenover welks bezwaren de gestudeerde ingenieurs machteloos stonden. Hij bracht het spoedig tot opzichter, leidde de kolenwerken van lord

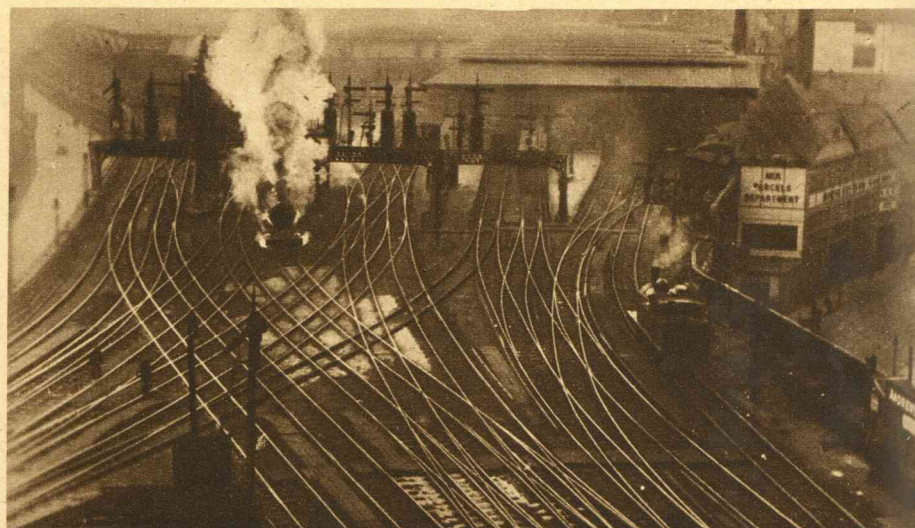
James Watt,
de uitvinder der stoommachine.

Toen in Engeland reeds lang stoomlocomotieven gebruikt werden, trokken in andere landen nog steeds paarden de „treinen” voort. — De z. g. Ludwigseisenbahn in Duitschland.

De plechtige inwijding van den „Ijzeren Spoorweg” tusschen Amsterdam en Haarlem op Vrijdag 20 September 1839.

Hoe het spoorwegverkeer zich heeft uitgebreid: een kijkje op een der grootste spoorwegstations der wereld: het Centraal-station te Newcastle (Engeland).

Ravensworth bij Darlington en kwam zoo door de omstandigheden tot den bouw zijner locomotieven. Ook vond hij een zekerheidslamp voor de arbeiders in de mijnen uit, waarvoor hem een ereprijs van duizend guinea's ten deel viel. De door hem in Newcastle opgerichte locomotieven-fabriek, waarvan hij met Pease de leiding in handen nam, heeft voor het spoorwegwezen in Engeland, Amerika en op het Europeesche Continent de eerste locomotieven geleverd. Steeds namen de verbeteringen in de constructie en de uitrusting toe, en voor zijn dood op 12 Augustus 1848 op Tepton House bij Chester was in den locomotievenbouw reeds een geheele verandering ingetreden. Zijn verdiensten zijn blijvend herdacht door de oprichting van een standbeeld, dat te New-Castle op de groote spoorwegbrug over de Tyne is opgesteld, en waarnaar de brug Stephensonbrug werd geheeten.

De spoorweg van Stockton naar Darlington in Engeland is de eerste, die dezen naam verdiende. Chronologisch volgden Oostenrijk en Frankrijk met paardentrambanen, die echter eerst later als locomotiefbanen werden verbouwd. In Amerika werd reeds in 1829 de spoorweg van Baltimore naar de Alicote Mills geopend. Van het vasteland was België het eerste land, in 1835, met de baan Brussel-Mechelen, waarop Duitschland in 1835 met den spoorweg Neurenberg-Fürth, Frankrijk met dien van Parijs naar St. Germain in 1837, Oostenrijk met dien van Florisdorff naar Wagram in 1837, Rusland met dien van Petersburg naar het keizerlijk paleis te Tsjarskole Selo in 1838, Nederland met den spoorweg Amsterdam—Haarlem in 1839, Italië met den spoorweg Napels—Portici in hetzelfde jaar, Zwitserland met den spoorweg Basel—St. Louis en Denemarken met den spoorweg Altona—Kiel in 1844 volgden.

Zoo kan het niet verwonderen, dat in 1840 het totaal der Europeesche spoorwegnetten nog slechts een lengte van 2925 K.M. had bereikt, terwijl toen Amerika 4728 K.M. telde. Maar in 1890 reeds was dit cijfer voor Europa tot 223.869 voor Amerika tot 331.417 en voor geheel de wereld tot 617.285 K.M. toegenomen. Welke geweldige veranderingen sedertdien het bedrijf weer heeft ondervonden, behoeft hier niet in cijfers te worden gebracht; het mag bekend worden verondersteld, dat thans zelfs in de meest afgelegen gedeelten van de wereld regelmatig spoorwegverkeer plaats heeft. Teneinde den spoorwegaanleg door groote gebergten mogelijk te maken, zijn reuzenwerken ondernomen als de doorboring van den St. Gothard, den Mont Cenis, den Simplon en andere groote bergen. Maar geheel afgescheiden daarvan, kan aan den bouw b.v. van den spoorweg van New York naar San Francisco, en van dien van de Oost-naar de Westkust van Canada worden gedacht als wonderen van ingenieurskunst, die — dit mogen degenen, die vreezen, dat vermindering van de oorlogen de menschelijke energie zou verlammen, bedenken — den mensch voldoende gelegenheid geven zijn neiging tot strijd te uiten!

In nauwelijks een eeuw tijds is echter Stephenson's zoo wonderbaarlijke uitvinding, waarvan men aanvankelijk de verhalen nauwelijks durfde gelooven, reeds weer verouderd. De spoorwegen gaan naar veler oordeel te langzaam, de elektrische beweegkracht moet ervoor in de plaats komen teneinde die snelheid te doen toenemen. Als zij goed en wel overall is toegepast, zal dan wellicht het vliegtuigverkeer niet zoodanig zijn ontwikkeld, dat ook de elektrische spoorwegen daarbij weer moeten achterstaan?

HAAR EERSTE DAG DOOR AMY VORSTMAN-TEN HAVE

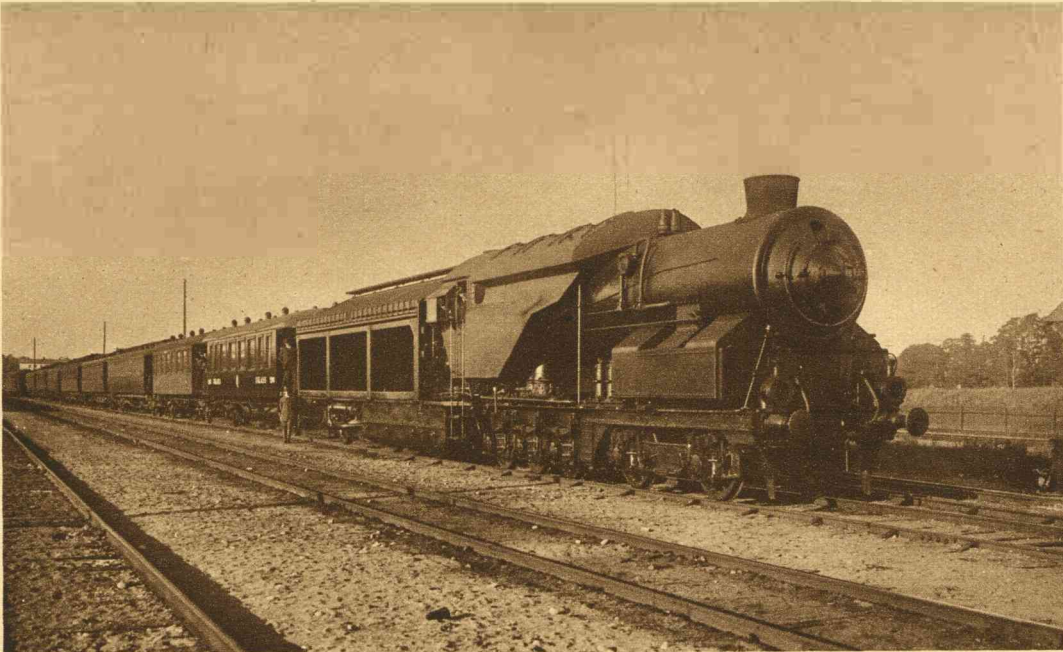
Het was Dientje's eerste dienst...

Met 'n wild kloppend hartje onder de katoenen dienjurk en een onmogelijk stijf varkensstaartje op 'r rug, had ze bevreemd aangebeld aan 't groote huis op de Weteringschans.

„Hè moe... brengt u me weg?” had ze schuw gevraagd.

Maar moe, die waschdag had, was ruw uitgevallen. „Bè je wijs meid! — ze frete je d'r toch zeker niet op! En je bint niet pertaalt hoor ie... met twee woorden spreke teuge de mefrau en teuge de jongeheere en de jongeuffrouwe... en je doet alles soo as ik je 't geleerd heb... Vestà-je-me sufferd?” viel ze uit toen Dientje in stil-droomerig gepeins van hoe-et-sijn-sou voor zich uit stond te staren.

„Jewel... moel” zei 't kind gedwee en met 'n onderdrukten zucht ging ze op weg... de eerste stap in het groote vijandige leven... alléén.

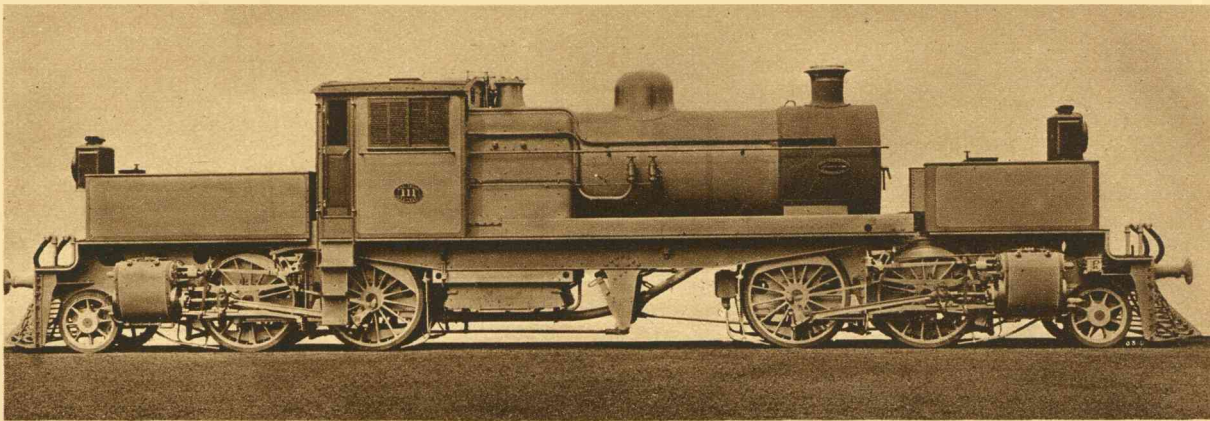
De „Ljungström”-Turbine Locomotief. — Een der modernste locomotieven.

Zoals bekend, behoort de stoomlocomotief thans tot de minst economisch werkende krachtwerktuigen. Het is nu eenmaal niet mogelijk, op een rijdende machine, welke aan bepaalde grenzen van gewicht en afmetingen gehouden is, alle warmte-besparende toestellen aan te brengen, welke de moderne techniek in de laatste halve eeuw heeft uitgedacht. De electriciteit begint dan ook als een geweldige concurrent van de door stoom bewogen locomotief op te treden. Doch evenmin als men het paard voorloopig geheel van de aarde zal zien verdwijnen, evenmin zal het mogelijk zijn, overal electriciteit als beweegkracht te bezigen. Vandaar dan ook, dat de ingenieurs trachten, de stoomlocomotief te moderniseren en zelfs geheel te wijzigen.

In de eerste plaats heeft men getracht den stoomketel te vervangen door een Dieselmachine. In deze machines geschiedt de voortbeweging, doordat er (evenals zulks in een automobielmotor geschiedt) met bepaalde tusschenruimten een explosie in de cylinders plaats vindt. Deze kracht drijft dan de cylinders en daarmee de geheele machine. Het schijnt echter, dat de met dit systeem om locomotieven verkregen resultaten niet erg bemoedigend waren, want van toepassing op eenigszins ruime schaal verneemt men niets.

Ook op schepen heeft men echter getracht, den stoom te behouden, zij het dan ook, dat men deze kracht op een andere wijze benut. De in den ketel ontwikkelde stoom dient bij een gewone stoommachine om de cylinders telkens met stoom te vullen. In deze cylinders bevindt zich een groote drijfstaaf, welke door den intredenden stoom gedwongen wordt een voorwaartse beweging te maken en dan tegelijkertijd een aan dien cylinder bevestigden als mede-beweegt. Op deze wijze werkt in het algemeen de gewone stoommachine.

Hoe dichter ze bij de Weteringschans kwam, hoe langzamer ze liep... huiverend in den dunnen mantel, de vingers paarsblauw saamgeknepen in de tochtige mantelzakken... Eindelijk stond ze voor het deftige groote huis, dat bij dag veel angstwekkender van pracht en deftigheid was dan op dien donkeren regenachtigen avond, toen ze

De „Garratt”-locomotief. — Voor bergachtig terrein.

Hierbij geven wij een afbeelding van een „Garratt”-locomotief, welke machine in Australië voor sneltreinen wordt gebruikt. Ook in dat land heeft men thans voor het voortbewegen van zware sneltreinen in bergachtig terrein slechts één Garratt-machine nodig, welke belangrijk meer trekkracht dan een gewone locomotief kan ontwikkelen.

met moe even op de voordeurmat had mogen staan... „Gommie-nog-an-toe...” klappertandde Dientje zenuwachtig, „wà'n huis... wà'n huis...!”

Ze dorst de breede stoep niet op...

Uitdagend klom de koperen bel...

„'t Lijkt wel goud...” meende Dientje en ze peinsde of dat haar werk zou worden om die bel te poetsen...

Opeens had ze met verlammen schrik bedacht, dat er in zoo'n groot huis natuurlijk nog meer boeien souwen zijn... „krimmenééle-nog-an-toe... asset f'n die lammeling waren... die d'er souwe peste... dan soussessé op 'r bast komme... lekker...”

Heel d'r opstandig hartje van onderdrukt achterbuurkind uit een armelijk gezin kwam reeds bij voorbaat in opstand tegen plots vermoede plagerijen...

Van de klok van het Rijksmuseum dreunde één sonore slag: half negen!

„Verroest! — 't is al hallef!” schrok Dientje en met een vaartje stootte zij de breede treden op en trok onnoodig hard aan de bel, die met lang na-tingelend geluid in de marmeren gang weerklonk.

Dientje had wel hard willen wegloopen.

Hoog kropte 'r de angst om 't onbekende in 'r keel.

Een deftige oude meid, met 'n breede tulen muts op het zedig gescheiden haar, deed open.

„Watte prent!” dacht Dientje en bestaarde oneerbiedig de tulen muts: „hoef ik lekker fijn niet te dragen...” dacht ze...

„Zwijgend werd ze meegenomen door een lange gang naar 't onderhuis.

„Leg hier je goed maar op,” wees de deftige, die later bleek Cato te heeten.

„Je hebt toch 'zeker wel 'n witte schort?”

Ietwat wantrouwig werd het gevraagd.

„Mevrouw wil nooit anders als witte schorten zien,” voegde Cato er ter verduidelijking bij.

„Nou moe!”... mompelde Dientje spottend.

„Wàt zeg je?” vroeg de deftige achterdochtig.

„Niks jefrau...” stamelde Dientje verschrikt.

Onder geleide van de deftige deed Dientje haar intrede in de groote ruime keuken, waar een keurig tweede meisje bezig was een smakelijk ontbijt op een blad te schikken.

Rika was een vroolijke ziel-zonder-zorg, altijd klaar voor een grapje of een praatje.

„Zoo Dientje,” begroette zij haar, als kende ze haar al lang, „kom jij hier de boel eens opscheppen?”

„Ja jefrau... nééi jufrau...” hakkelde Dientje verlegen.

„Nou, zeg jij maar gerust Rika hoor! Dat mag voor dezen keer wel!” lachte de andere terug.

„Kan je messen slijpen?” klomk de stem van Cato.

Dientje draaide zich om... gut... die mit-de-tule-pit die had allemaal zwarte knoopjes op 'r bloessie... verdikkie — net krente... „k sal d'r de krent noeme!” gniffelde ze bij zichzelf.

„Ik vraag je of je messen slijpen kan?” klomk het ongeduldig.

Dat begon me zeker nou al met te suffen! dacht Cato verontwaardigd.

„Jawel jufrau,” haastte zich Dientje te antwoorden.

Kalm en zakelijk wees „de krent” haar de slijpplank, het zand en de messen.

„Als je strakkies van school thuis komt, begin je maar eerst daár aan,” beval ze en zeilde waardig de keuken uit.

Dientje stond beteuterd: school?... zij naar school? Wat moest ze nou nog op school?... de krent leek wel mal...

Rika zag 'r hulpeloos kijken.

„Je mot de kindere na school brenge,” lichtte ze gediensig in... „ssst... daar is mevrouw!”

„F'r wie is dat ete dan?” combineerde Dientje snel.

In haar brein spookten vage ideeën van mevrouws, die tot twaalf uur in bed lagen en zich lieten bedienen door een uitgebreid personeel met bladen met allerlei lekkers...

„Dat is voor de ouwe mevrouw, die woont óók hier in huis,” fluisterde Rika en glipte de keuken uit, handig het blad op 'r handen balanceerend.

„Verdikkeme... twee mevrouws...!” schrok Dientje en deed of ze ijverig met de messen bezig was...

O, Heere — d'r had je 't al...

daar kwam ze al an...

„Zóó Dientje,” groette mevrouw vriendelijk, „ben je al druk bezig?”

„J...ja mefrau...” stamelde Dientje verlegen en frommelde aan 'r schort.

Mevrouw begon 'r van 't werk te vertellen, doch opeens onderbrak ze zichzelf en zei: „dat komt allemaal straks wel — ga maar eerst even de kinderen naar school brengen — kom maar gauw mee naar boven, het is al kwart voor negen.”

„M...motte ze nog angeklééd...” waagde Dientje te vragen.

„Welnéé — hoe kom je erbij,” lachte mevrouw, die volstrekt niet kon begrijpen, hoe het summum van weelde voor dit volkskind was: een warme kamer en laat, héél laat opstaan en dan „lekker niks uitvoeren”.

Even later liep Dientje met Mary en Karelte, ieder stevig aan een hand onder de poort van het Rijksmuseum. Nog

onder den indruk van al de pas ontvangen vermaningen, kneep ze krampachtig de kleine kinderhandjes. Geen der drie kinderen sprak een woord....

Een rijtuig ratelde langs hen. Daverend echo'den de muren het getrappel....

Toen werd het Dientje ineens te machtig.

„Oeoeoeoeiiliii...!” galmde 'r snerpemde stem boven het geraas uit.

„Doe 't nogges....?” vleide het zesjarig Karelkje.

„Jewel.... jongheéer....” herinnerde Dientje zich plotseling moeder's vermaningen.

„Waarom doe je zoo gek?” wilde de achtjarige Mary weten. „'t Vorige meisje zei altijd gewoon jij en jou tegen ons en we speelden altijd zoo leuk samen....”

„Nou — mijn-e-biet!” schokschouderde Dientje.

„Roep.... je.... dan.... nogges.... zóó.... van oeoeoeoeiiliii?” vleide Karelkje.

„Watte lekker jóg,” vond Dientje verteederd en ze spande alle krachten in om zoo hard mogelijk te roepen.

„Motte jelle óók es....” ijverde ze.

Luid schreeuwend liepen de drie kinderen door de poort. Aan de school gekomen, wilde Dientje terugkeeren.

„Néé, je moet mee naar binnen — je moet onze boezelaars aandoen,” onderwees Mary parmantig.

Beneden in de gang van de school was het een komen en gaan van moeders en juffrouwen met kinderen. Zorgzaam hing Dientje manteltje en mutsje aan den aangeduiden kapstok en knoopte de kinderen in hun boezelaars. „Ga je effe mee kijke?” vroeg Karelkje en trok haar mee naar 't eind van de gang, waar in een groot licht lokaal wel een twintigtal kleuters bijeen waren.

„De juffrouw is er nog niet — kom je even binnen?.... dan zal ik je mijn plaats wijzen....” sprak het kleine kerkeltje trots.

„Gauw nou....” drong hij.

Dientje was dol op kinderen.

Jolig stapte zij temidden der kinderschaar.

„Zóó wurreme.... f'ndaag bin ik jelle jufrau, hoor!” Met een sprongetje stond zij op een bank.

„Wie f'n jelle ken een kat teekene mit dichte ooge?” „Sallik ut es foordoén?”

„Ja.... ja....” riepen de kinderen opgewonden.

Handig bond Dientje zich den grooten schoonen zakdoek om de oogen, den nieuwen katoenen zakdoek, haar 's morgens door moeder gegeven....

Met een pijpje krijt teekende zij een alledwaast misbaksel....

Geheel onder de bekoring van dit zeer ongewone, volgde de gansche klasse met open mond in ademlooze aandacht de bewegingen van Dientje's ongeoeffende hand....

„Klaar!” riep Dientje en rukte zich den blinddoek af....

De klasse schaterde.... de kop lag er naast.... de pooten wandelden allemaal een andere richting uit.... het lijf was open van onderen en de staart geleek een dikken komkommer....

„Nou ik.... nou ik....!” riepen de kinderen.

Eerst mocht Karelkje.... wat hij heel natuurlijk vond....

Dientje was immers van hem....

„Fruit — opschiete....” commandeerde Dientje en duwde Karelkje voor 't bord..

Toen mocht een klein blondje met lange pijpekrullen....

Opeens stond de juffrouw midden in de opgewonden klasse....

„Maar kinderen... wat doen jullie...?” klonk haar heldere, beschaafde stem boven het rumoer uit....

Ineens stootte de heele bende op haar plaats. Als muisjes zaten zij....

De juffrouw.... dat was het gezag.... dat was net zoo goed als vader-en-moeder..

De juffrouw kon je van alles verbieden.. en straf geven....

Niemand sprak....

Met een vuurrood hoofd stond Dientje voor de klas.... klein voor haar jaren, leek zij eerder tien dan veertien.... Zij voelde hoe de juffrouw haar opnam van top tot teen.... De schamele katoenige mantel brandde op haar rug.... Het onbeholpen varkensstaartje leek een bespotting bij al deze blond en bruin gelokte hoofdjes....

Geen der kinderen kwam haar te hulp.... Een machteloze woede maakte zich van haar meester.... zij wilde iets leelijks zeggen.... iets heel ergs tegen die juffrouw, die daar maar stond te kijken, die malle schoolfrik.... die.... die...., maar ze kon geen woord uitbrengen.

„Wat doe jij hier eigenlijk, meisje?” vroeg de juffrouw met haar kalme welluidende stem — „Wie ben je?”

En vóór Dientje kon antwoorden, klonk het meedoogenloos achter uit de klas: „Dat is onze meid!”

De juffrouw voelde iets van de vernedering.

Heel vriendelijk zei ze: „Dan zou ik maar eens gauw naar m'n mevrouw gaan hóór, meisje.... en....” liet zij er een beetje neerbuigend op volgen: „in 't vervolg niet maar weer hier zóó binnen wandelen, hóór.”

Als een wervelwind stormde Dientje langs haar.... „Watte vijs....” schold ze binnensmonds.

In de gang koelde ze haar verkropte woede aan een paar overschoenen, die ze met 'n fikschen trap de lange gang door schopte....

Met een klammen schrik schoot haar plotseling de ge-

dachte aan „de Krent” te binnen.... en aan de ongeslepen messen....

Dreunend bonkerde de schooldeur achter haar toe, dat de ruiten rinkelden....

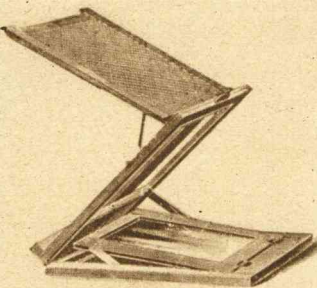
„Lekker....! nèt goed.... ik wou dattie in duizend stukjes brak....” dacht het kind in een onbegrepen behoefte om te vernielen en te kwetsen.

Toen holde ze ademloos in één ren terug naar d'r dienst, waar de messen wachtten....

De Kunst van Fotografeeren

RETOUCHE.

Wat verstaan we onder retoucheeren? Laten we maar eens met die vraag beginnen, want ik zie in gedachte bij het lezen van het opschrift al verschillende amateurs hun wijze hoofden schudden met de opmerking, dat retoucheeren geen amateurswerk is. Hierbij wordt dan direct gedacht aan portretretouche, en ja, dat is heel moeilijk werk, werk dat heel veel oefening eischt.... en daarom m. i. juist zoo mooi en interessant is. De portretretouche echter, die heelemaal geen amateurswerk is, is voor een groot deel uit de mode, is verdwenen met

Retoucheerspiegel.

't betere inzicht, dat een portret niet haarscherp behoeft te zijn en dat een doodgeretoucheerde poppekop, waarin elk trekje en rimpeltje verdwenen is en die een mensch van 60 jaar weergeeft als een jonge bloem van 20, geen waarde heeft.

Nogmaals „wat is dan retouche?” Antwoord: elke verbetering in een fotografisch product, zoowel het oplichten van een achtergrond, van een bepaalde partij, het dempen van een opdringerig lichtpunt of hoekje, het doen verdwijnen van een storenden lantaarnpaal, het wegmaken van een vlekje, dichten van een gaatje, als het verzachten van een rimpel, het bijwerken van een warrig lokje haar in een portret. Daarom is het onderwerp retouche een onderwerp zonder eind, waarover een boek te schrijven is. Mijn bedoeling is dan ook iets te vertellen over retouche, die ieder ernstig amateur kan doen en moet kunnen doen om behoorlijke resultaten te krijgen.

We onderscheiden negatief en positief retouche; met de eerste wil ik me in dit artikeltje bezighouden. Hiervoor bedienen we ons van een z. g. retoucheerspiegel, die in alle

kringetje zou geven. De retoucheerverf is waterverf, dus kan altijd weer worden uitgewasschen. Op dezelfde wijze kan men ook storende voorwerpen op de foto doen verdwijnen, vooral in een landschap gaat dit vaak heel gemakkelijk; een dwars over de foto loopende boomtak is met weinig moeite in een bladernassa verdwenen, een telefoonpaal spoedig weggewerkt. Altijd de dichtheid van de verf eerst probeeren en het effect op een afstand beoordeelen. Bij grootere partijen kan het penseel vochtiger zijn en gebruiken we een grooter nummer. Het best is om No. 1, 2 en 3 voorradig te hebben. Het behoeft niet gezegd, dat deze bewerkingen op de gelatinezijde van het negatief gebeuren.

Een geheel ander geval, dat zich kan voordoen, is, dat er storende donkere plekken op het negatief voorkomen, die dus verwijderd moeten worden, liever gezegd opgelicht, doorschijnend gemaakt. Het eenvoudigste voorbeeld is alweer een klein rond vlekje, zooals wel eens wil ontstaan, als we lui zijn geweest en niet voldoende hebben geschud onder het ontwikkelen. Om dit weg te werken, gebruiken we een stedik, d. i. een klein scherp schoffeltje, zooals de doctoren wel bij het vaccineeren aanwenden. Hiermee wordt het vlekje voorzichtig weggeradeerd met een luchtig schavende beweging, niet krabben. Dit kan ook met grootere partijen gebeuren, men bezigt dan echter beter een radeermesje; die zijn in verschillende vorm in den handel. Ikzelf gebruik er twee, een met een zeer scherp toeloopende punt en een dat meer rond verloopt, zoodat men kan schaven, zonder met de punt te raken. Vooral oppassen niet te krassen en het resultaat op eenigen afstand beoordeelen, dan krijgt men veel beter kijk op de dichtheid in verband met de directe omgeving van de bewerkte plek. Zijn er meer plekken te bewerken, dan niet al maar dezelfde onderhanden houden, maar eens afwisselen en zoo noodig weer terug komen; men kijkt zich zoo blind op een plek, als men er zoo lang aan werkt. Een prachtig middel om een geheele partij, zeg b. v. bij een kerkinterieur een geschilderd raam, wat op te lichten, doorzichtiger te maken, is het afwrijven met een watje met alcohol. Men maakt hiertoe een stevig propje, bevochtigt dit met alcohol en schuurt onder lichte druk de te bewerken plaats op, totdat de gewenschte doorzichtigheid verkregen is. Het behoeft niet gezegd, dat men nauwkeurig binnen de grenzen moet blijven. Het is verrassend hoe langzamerhand de details te voorschijn komen.

Behalve met verf, kan men ook met potlood op den gelatinekant van het negatief retoucheeren. Omdat het potlood niet voldoende op de gelatine pakt, bedekt men de te bewerken plaats met een dun laagje z. g. mattolein, dat men met een fijn om den vinger geslagen linnen lapje, of wel eenvoudig met den vingertop, snel op het negatief wrijft. Het is na een paar minuten volkomen droog. Een uitstekend recept hiervoor is: damarhars 10 gr.

gerectificeerde terpentijn 37,5 ccm

benzine 37,5 ccm

lavendelolie 2,5 ccm

lijft in een stopfleschje te bewaren. De te weinig gedekte plaatsen worden dan met een vrij hard potlood (koh-i-Noor H) met lichte handbeweging zooveel mogelijk volgens de structuur van den korrel van het negatief ingewerkt. De een maakt miniatuur esjes (s), de ander puntjes of kleine streepjes. Het is totaal een kwestie van oefening, vooral het negatief ternauwernood raken, het potlood heel luchtig vasthouden en gelijkmatig bewegen. Dit is ook de wijze, waarop rimpels in een portret worden bijgewerkt en oneffenheden worden geëgaliseerd. Bevalt het resultaat niet, dan kan men met een beetje mattolein het geheel weer verwijderen en opnieuw beginnen. Nog iets: het potlood moet een extra lange en fijne punt hebben, wel een paar cm. lang, dat men er goed langs kan kijken. Nadat de punt met de meeste zorg op den vinger geslepen is, kan men ze haarscherp slijpen door ze te schuren over een stukje schuurpapier, dat men met punaises op een plankje of stukje zeer zwaar karton bevestigt. Dit wordt meteen een mooi zwart paletje, dat voor doezelen goede diensten kan bewijzen. Men kan n. l. ook op den glaskant retouche aanbrengen om b. v. een achtergrond wat op te lichten of wat speling in een lucht te brengen. Hiertoe overgiet men het eerst met matlak. Men houdt het negatief volkomen horizontaal in de linkerhand en giet er aan den glaskant wat matlak op, dat men door 'n kleine golvend-draaiende beweging tot

aan de randen er over laat loopen, vervolgens van een hoek af in het fleschje teruggieten. Op dit matlak nu kan men partijen zwaarder dekken, door er met potlood en een doezelaar op te werken of wel minder dekking geven door het lak door wegkrabben met een mesje of wegwasschen met een penseel, gedrenkt in aether, te verwijderen. Dit matlakken van den achterkant kan ook dienen om 't geheel wat doorschijnender te maken en men kan het effect nog verhoogen, door een beetje aurantia aan het lak toe te voegen, wat het een gele kleur geeft. Een goed recept voor matlak is:

sanderak 10 gr.

mastik 2,3 „

oplossen in aether 100 ccm

Dit zijn slechts enkele grepen uit de retoucheer-mogelijkheden. Men make echter altijd eerst een afdruk en overtuig zich of verbetering door bijzondere voorzorgen bij afdrucken of vergrooten niet kan worden bewerkstelligd, alvorens aan negatiefretouche te beginnen.

M. V.

Vijf geslachten uit één stam.

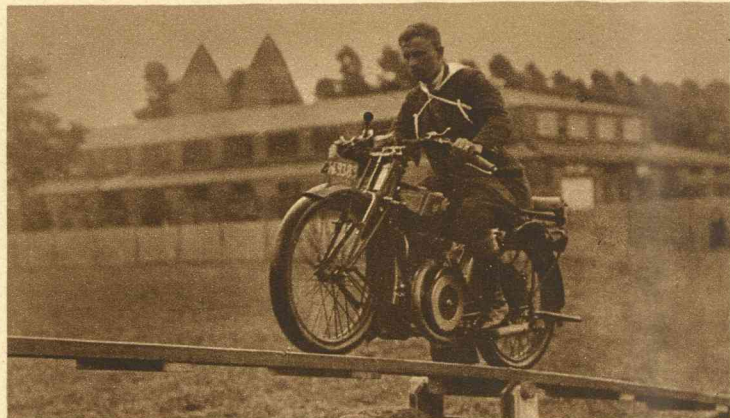
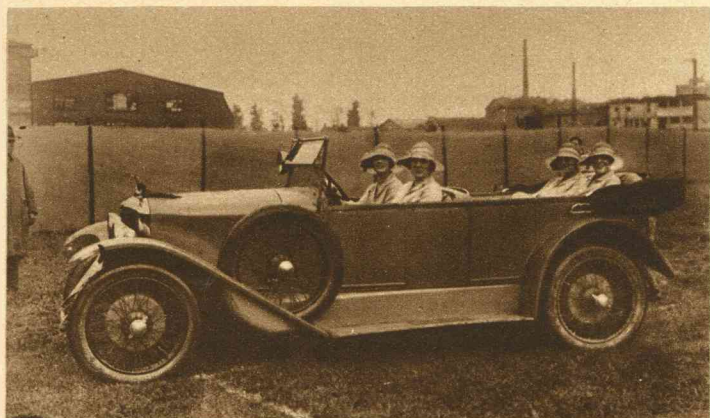
Foto Villerius, Spijkenisse.

Op deze interessante foto, die vijf geslachten uit één stam te zien geeft, ziet men van links naar rechts den 96-jarigen Dirk Timmer, geboren te Utrecht, thans wonende te Spijkenisse, zijn 68-jarige dochter Jannetje Timmer, gehuwd met D. Benne; Leuntje Benne, oud 42 jaar, wonende te Maassluis, dochter van Jannetje Timmer en gehuwd met M. Voogd Gz. Vervolgens Marie Voogd, 22 jaar, wonende te Maassluis, dochter van Leuntje Benne, gehuwd met P. Voogd Jz., en ten slotte Jan Voogd, oud acht maanden, zoon van Marie Voogd.

maten in den handel zijn en dien we desnoods met een beetje handigheid wel zelf kunnen fabricereen. Hij bestaat uit een schuin staand open lessenaartje, waarin we een negatief kunnen vastzetten tusschen een vaste en een verstelbare lat. Het licht wordt, gereflecteerd door een spiegel of stuk wit karton, er achter tegenaan geworpen, waardoor we elke bijzonderheid op het plaatje haarscherp kunnen zien. Een boven aangebracht schermpje verhoedt, dat het bovenlicht in de oogen schijnt. (zie fig.).

De eenvoudigste retouche is het wegmaken van een gaatje. Hiervoor bedienen we ons van een dasharen penseel, fijnste nummer en een weinig retoucheerverf. Heel weinig verf aan het penseel, dat we eerst in water hebben gedompeld en tot een fijn puntje laten uitloopen, het penseel bijna droog. Eerst even probeeren op den rand van het negatief om de dichtheid te beoordeelen en dan met vaste hand het kale plekje in het midden raken zonder verf aan den rand van het gaatje te smeren, aangezien dit op den afdruk een wit

UIT HET VOLLE LEVEN

Van de tentoonstelling voor de Schoen- en Lederindustrie te Waalwijk

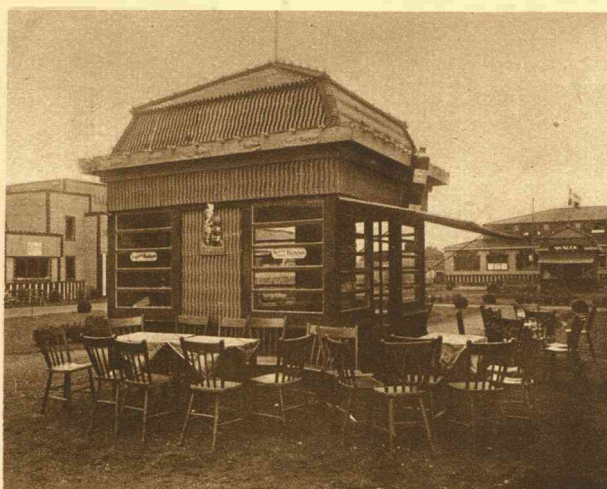
Links: Mevrouw v. d. Mortel Michiels van Kessenich uit Ubbergen, die met haar Ballot den eersten prijs behaalde in het ter gelegenheid van de tentoonstelling gehouden Concours d'Elegance. Midden: Motorrijden met een lange goudsche pijp, die tijdens den rit niet mocht vallen of breken. Rechts: Met den motor over de wipplank. Beide nummers, die gedurende den behendigheidswedstrijd op motoren werden vertoond, hadden veel succes.

Eenige fraaie stands van de Tentoonstelling voor de Schoen- en Lederindustrie te Waalwijk

Timmermans van Turenhout, Waalwijk. Hal B. Standnummer 17. Heeren-, Dames- en Kinderschoenen. Complete collectie van „Nationale” Schoenen uit alle landen der wereld. Inderdaad een zeldzame verzameling, die tevens zeer leerrijk is en op 'n tentoonstelling nog nimmer is bijeengebracht.

Stand No. 2 van de N. V. E. W. Klyberg-Pernot's Stoom Schoenfabriek te Waalwijk, waar de welbekende dames- en heerschoenen uit de Fabriek „Hollandia” waren tentoongesteld.

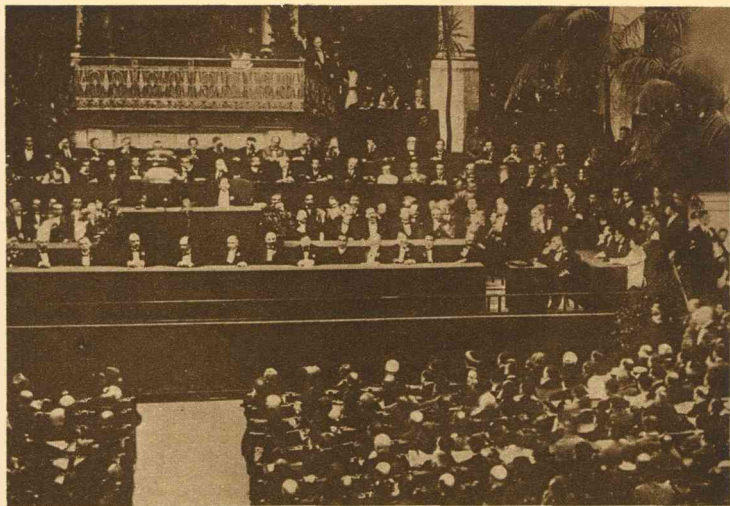

Eenige fraaie stands van de Tentoonstelling voor de Schoen- en Lederindustrie te Waalwijk

Stand B 21 van de N. V. Stoomschoenenfabriek v/h Jos. Groenen te Waalwijk, waar de bekende merken Esperanto en Radium worden geëxposeerd, in een buitengewoon groote verscheidenheid, zowel in Dames- als Heerenartikelen in diverse modellen, coupe's en ledersoorten, en waar ook een collectie Jacht- en Rijlaarzen worden geteeld, welke een specialiteit der firma zijn. Het merk Esperanto werd door de firma gekozen, omdat zij hare artikelen naar verschillende wereldeelen exporteert. Onder dit merk worden de fijnere artikelen gefabriceerd, de artikelen onder het merk Radium zijn van eenvoudiger en billijker uitvoeringen.

De keurige stand van de firma Wynand Fockink te Amsterdam, bekend om haar likeuren, half om half, oude jenever superieur en de veel gevraagde Voorburg. Gevestigd sinds 1679.

N. V. Electriche Schoenfabriek, J. Verschuur en Co. Nijmegen. Hal A. Standnummer 101. Kinderschoenen. — Een zeer fraaie stand, die aller aandacht trekt.

Het 14e Zionistencongres te Weenen

Een kijkje in de zaal, gedurende een van de eerste zittingen van het Congres.

DE STORMRAMP TE BORCULO

Van de fraaie briefkaarten, die wij lieten vervaardigen naar de door de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg genomen lucht-foto's van de stormramp te Borculo, en welke foto's wij in „Panorama” van 19 Augustus l.l. hebben gereproduceerd, hebben wij reeds een zeer groot aantal verkocht. In verband met het goede doel — de geheele netto opbrengst wordt immers afgedragen aan het Nationaal Steuncomité — willen wij den verkoop dezer kaarten tot een zoo groot mogelijk aantal opvoeren. Het is daarom, dat wij onze lezers nog eens opwekken, een stel te bestellen! Er is zooveel noodig in Borculo, en nog lang niet alle lezers van ons blad hebben aan onzen oproep voldaan! Als al onze lezers één stel koopen, zijn wij door de oplaag heen en kunnen wij een flink bedrag ter leniging van den nood afdragen. Helpt U dus ook?

Het geschil Polen—Duitsland

Het Permanente Hof van Internationale Justitie poseerde na zijn uitspraak in het geschil tusschen Polen en Duitsland op de binnenplaats van het Vredespaleis te 's-Gravenhage voor onzen fotocorrespondent. (X) Mr. Huber, president van het Hof.

DE BLINDE

Onbeweeglijk en zwijgend zat hij in een hoek. Hij luisterde naar het sliffen der schoenzolen in de kamer naastaan en op de gang. Het was een rustig, gelijkmatig geluid, slechts af en toe onderbroken door het openen van een deur ergens in het groote huis of het omdraaien van een knop.

Toen hoorde hij in de kamer boven zijn hoofd de voorzichtige voeten van een zuster gaan over de oude, in hun voegen krakende planken. Hij hoorde iederen stap zóo duidelijk alsof hij vlak bij zijn oor gezet werd, zoo zacht en toch zoo dicht-bij, en zoo vertrouwd tevens in zijn sluipende geruischloosheid. En toen hoorde hij stemmen, die door een muur ergens bij hem, heen klonken, en hij herkende er de spreeksters aan. De zuster, die zulke zachte handen had wanneer zij hem des avonds hielp bij het uitkleeden en hem neerlegde in het bed als een klein kind. Of de moeder-overste, die door een zacht fluisteren op de gangen werd voorafgegaan als zij langzaam en bedachtzaam de steenen trappen opkwam. Hij hoorde vaak haar lange kleeren als in een droom over de steenen ruischen. Daar tusschendoor herkende hij de stemmen van de andere zusters, de helpsters, die hem des middags het tinnen bord in zijn schoot zetten en hem den lepel in zijn hand stopten.

Hij bleef zitten in zijn hoek en wachtte . . . Wachtte, totdat zijn tijd gekomen zou zijn. En terwijl hij daar zat, peinsde hij en dacht na. En hij zonk weg in den wonderlijken nacht vol geluiden, die hem dicht en ondoordringbaar als een mantel omving. Zijn afgestorven oogen glansden. Of waren ze gesloten? Hij wist het zelf niet meer. Hij voelde ze nauwelijks. Zóo dicht was de nacht: Een blauwe avondhemel, die door geen ster of maan in zijn rust en onbewogenheid gestoord werd. Er was alleen maar het gerucht der klanken. De gedempte geluiden die op hem afkwamen als het golvengeruisch van een zee. Die zich in zijn ooren verzamelden alsof ze niet echt, niet reëel waren. Die zijn ooren troffen, en die hij toch niet vernam . . . zoo ijl en broos waren ze in hun gelijkmatig ruischen. Zoo donkerblauw, zoo zwart-omrand, zoo diep-paars van kleur.

Van kleur? Wist hij dan nog, wat kleuren waren? Inder-tijd, toen de ruimte en het licht voor altijd voor hem weg-zonken in een afgrond donker als de nacht, waren ook alle kleuren verdoezeld en verdwenen. Toen verzonk de lichte wereld voor hem als een wezenloze schijn. Schijn werd ook de ruimte voor hem. Hij leefde nu in een wereld zonder vormen. Alleen de zielen leefden nog, het geluid en de tijd. De tijd, die nog machtig door zijn polsen joeg. Dien hij als iets tastbaars in de trekken van zijn gezicht voelde, en die voortjoeg en voortjoeg, en waarop hij wachtte . . .

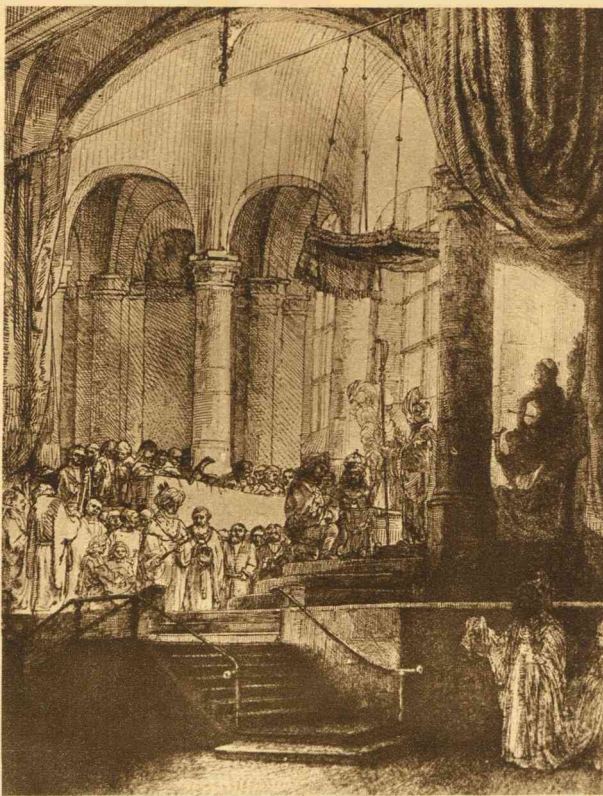
Toen keerde hij terug tot zijn innerlijk wezen . . . Wat ging hem eigenlijk de wereld der vormen en der ruimte aan? Hij wachtte, wachtte . . . Tot zijn uur zou zijn gekomen. En hij dacht na . . .

In het groote huis waren nog vele andere blinden, die hij kende. Vijfentachtig waren er, allen bij elkaar. Een groot aantal! Voor hen allemaal was de ruimte afgestorven . . . Alleen de eeuwige tijd ruischte in hun ooren, die scherper hoorden dan die van andere mensen. Den vorigen herfst waren er nog zevenentachtig geweest. Men had de beide anderen, naar men vertelde, ver weg gedragen en begraven . . . Het was toen erg onrustig geweest in het groote huis. Een van hen riep soms luid, midden in den nacht. Nu nog hoorde hij den angstschreeuw, als hij zijn hoofd een beetje terzijde boog . . . terzijde naar de kamer, waarin de zieke maandenlang gelegen had. De klank toonde nog na in zijn oor. Hij kende hem nog nauwkeurig. Zou hij hem nooit meer vernemen?

Wanneer zij in Februari in de zon buiten in de frissche lucht zaten, den een naast den ander, dan zochten zijn handen tastend naar de knieën van zijn buurman. Hij kende ze heel precies: de knieën, de handen, de schouders van die naast hem zaten. Hij leefde met hen in goede vriendschap. Want vaak, als des nachts de troosteloze oneindige eenzaamheid op zijn borst drukte en hij steunend ontwaakte, onderhield hij zich met hen door zachtjes te kloppen op den muur. Dan klopten zij met hun spitse knokkels terug, en hij wist dan, dat hij niet alleen was . . .

Wat liet Februari ditmaal lang op zich wachten! Was de kalender van het vorige jaar niet reeds lang afgescheurd . . . In zijn innerlijk wezen bespeurde hij instinctief reeds een nieuw groenen. Wanneer zou hij eindelijk zijn eerste wandeling mogen doen? Aan den arm van de zuster? Naar buiten, den weg op, naar de herberg, waar hij iederen zomer in de gelagkamer mocht zitten spelen?

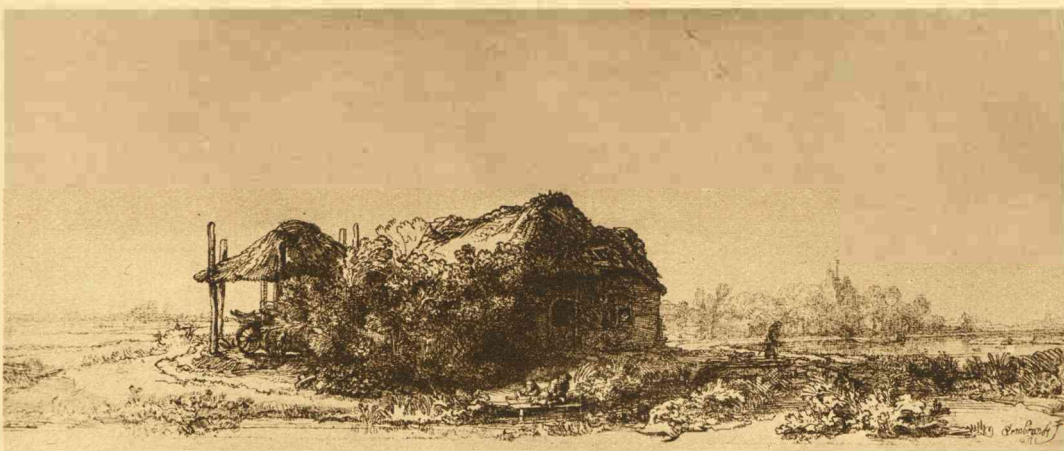
Een groot en hevig verlangen greep hem aan en overweldigde hem. Het was hem opeens of een frissche wind hem tegenwoei.

Rembrandt's etswerk.

Zoals onze lezers natuurlijk reeds bekend is, wordt er in de expositiezalen van het Rijks Prentenkabinet te Amsterdam tegelijk met de Historische tentoonstelling naar aanleiding van het 650-jarig bestaan der stad Amsterdam, een tentoonstelling gehouden van de mooiste bladen uit het etswerk van Rembrandt. Daar het Prentenkabinet een der volledigste verzamelingen van de mooiste drukken uit het werk van dezen grootmeester bezit, is een bezoek aan deze expositie ten zeerste aan te bevelen. Wij reproduceeren op deze pagina eenige fraaie etsen. Hierboven: *Medea* of het huwelijk van Jason en Creusa (1648); illustratie voor de tragedie van Jan Six, eerste staat. In de schaduw rechts op den voorgrond de door Jason verlaten Medea als toeschouwer. Deze ets is een van de weinige boekillustraties die Rembrandt heeft gemaakt.

Een wind, die hem opnam en wegdroeg van de ellende om hem heen. Behoedzaam stak hij zijn handen uit. Zijn nagels stieten tegen een kant van de tafel. Tastend gingen

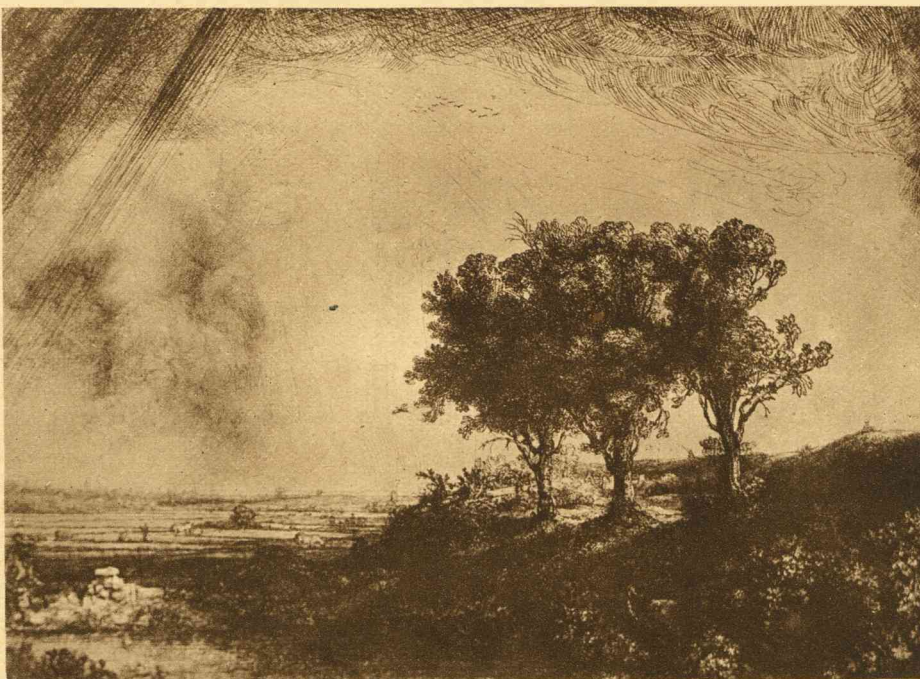
Rembrandt. — Boerenhuis en hooiberg (1641).

Tweede staat. Van den eersten staat zijn slechts twee exemplaren bekend.

zijn vingers omhoog, grepen over het blad van de tafel, waarop een citer lag. Een sidderende toon ontstond toen hij zachtjes de snaren beroerde.

Niet spelen! Nu niet . . . zoo zonder eenige feestelijkheid. Zijn gedachten moest hij eerst bijeen verzamelen . . . Of was het soms in hemzelf, dat er plotseling iets als muziek klonk?

Nu klonken de snaren helder en duidelijk door een geluid,

Rembrandt. — Landschap met de drie boomen (1643).

Het meest grootsche landschap van den meester.

dat van de straat te komen scheen. Was dat niet een rijtuig dat voorbij reed? De muren en de vloer bewogen. Wie zou er in dit rijtuig zitten, nu reeds, op dit vroege morgen-uur?

Onwillekeurig strekte de blinde zijn handen uit alsof hij het ongeziene wilde vastgrijpen. In de leeggebrande diepten der oogen kookte het bloed. „Tonen, tonen, tonen! hef mij op, draag mij, draag mij . . .!” Zijn vingers beefden.

En nu voelde hij de trillende snaar onder zijn duim. Het trillende leven. Het wilde opstijgen naar hem. Toen bewoog hij zijn vingers.

De citer klonk . . .

De droom van leven, die in het instrument verborgen zat, werkte zich naar buiten. Luisterde er iemand naar hem?

Maar wat zou dat dan nog? Ze mochten naar hem luisteren, hem desnoods uitlachen . . . wat maalde hij daar om? Nu moest zijn tijd spoedig gekomen zijn. Hij voelde het aan de lucht en hij hoorde het aan het gesjilp der vogels.

Vanuit een anderen hoek der kamer klonk een zacht, gedempt lachen. Zijn moed smolt weg . . . Ontgoocheld liet de blinde zijn handen slap in zijn schoot vallen . . .

. . . Maar hij kwam toch, de dag! En de blinde citerspeler liep langzaam aan den arm van de zuster naar buiten . . . De echoënde geluiden van het tehuis waren verdwenen uit zijn ooren, de duffe kamerlucht was van hem afgenomen. Zijn voeten gingen snel. Aan den arm van de zuster was het alsof hij zien kon.

En toen hij eindelijk door de smalle houten deur het kleine, vriendelijke landherbergje binnentrad, trilden zijn vingers. Nauwelijks kon hij wachten, totdat hij was neergezet aan het tafeltje van het vorige jaar en het instrument onder zijn vingers voor hem lag . . . De citer jubelde! Nu was hij toch ook nuttig! Nu werd hij niet meer uitgelachen om zijn dweperij zooals in den winter . . . Hij werd nu ernstig genomen. Hij had zijn plaats in het leven. Hij ook! . . . O, wat klonken de nieuwe liederen heerlijk, die hij den vorigen winter geoeft had, terwijl zijn lotgenooten hem hadden uitgelachen.

Hij was hier iemand, die met respect behandeld werd. Wel is waar zag hij niemand. Maar in den geest zag hij alle gezichten. Hij kon het zich heel goed voorstellen hoe de bezoekers allen om zijn tafeltje zaten en eerbiedig luisterden naar zijn spel. Hij gaf hun immers iets, iets moois, iets dat hen opvroolijkte, hen blijder stemde. Hij! . . .

Hij schudde al zijn bloeheid af . . . zoo, uit zijn mouwen, terwijl hij speelde . . . Ja, als hij er niet was! Er kwamen en gingen velen. En voor allen zorgde hij, was hij van nut. Hoe dankbaar moesten ze hem zijn. Hem benijden, moesten ze, hem bewonderen zelfs. Zijn spel, zijn kunstvaardige vingers, die vroolijk in de snaren grepen, die huppelden en sprongen, zoo licht, zoo bevrijd van iederen last . . . Hij zag al de menschen daar voor zich, zooals ze daar zaten, en lachten en meezongen. Hij zag hen in heldere, mooie kleuren, tevoorschijn geroepen door zijn fantasie. En hij kwam zichzelf voor, alsof hij beter zien kon dan een van hen allen. Hij zag niet alleen hun lichamen, maar het was hem ook gegeven in hun zielen te schouwen. De zielen van zijn toe-

hoorders zag hij, voelde hij, zoo duidelijk . . . daar . . . daar! Hij vergat, dat zijn oogen geen kleuren meer in zich opnamen. Maar . . . wat kleuren? Het hart der menschen was voor hem ontsloten, en het gleed als een eeuwig-glanzende en eeuwig-vlietende stroom aan hem voorbij . . .

Op zekeren avond hoorde de grijze citerspeler, die eenzaam aan zijn vierkante tafeltje in een hoekje van het zaaltje zat en die met zijn onvermoeide vingers als in een droom de beurtelings luid, dan weer zachtjes klinkende snaren beroerde, dicht aan zijn oor een stem.

„Die arme blinde! Geef hem toch wat!”

Toen sperde hij wijd de oogen open, waarin het licht reeds jaren geleden was uitgeblusht . . . Arm? . . . Hij? . . .

En met een beweging van zijn vlakke hand wierp hij het schoteltje met de geldstukjes, dat voor hem op het tafeltje stond, op den grond.

In scherven lag het nu op den vloer. De geldstukken rolden weg onder het tafeltje en onder de stoelen.

„Wat is er, arme, blinde man?” vroeg dezelfde stem medelijdend.

En in antwoord op de vraag hief hij zijn uitgedoofde oogen op en zei heesch: „Indien gij stom waart, zou ik niet blind zijn!”

Zijn citer gaf een schrillen klank . . .

De Herdenkingsfeesten te Sneek

Het Raadhuis, na de een dezer dagen gereed gekomen restauratie.

De henspotten of drinkbekers, door een dochter van Stadhouder Frederik Hendrik aan Sneek geschonken.

De fraaie Waterpoort.

Mensen, op! nei Snits de 8e, 9e en 10e Sept. Us Keninginne us hegel Lândsrouwe seil komme!" Zoo wekt een aanplakbiljet de Friezen op om te Sneek de herdenkingsfeesten van het 400-jarig bestaan van de stad als vrije koopstad te komen vieren. En Sneek zelf maakt zich op, de talrijke gasten waardig te ontvangen. Reeds geruimen tijd is men bezig het stadhuis met zijn fraai hardsteenbord te restaureren. Een honderd jaar geleden meende men datzelfde stadhuis mooi te maken, door groottespiegelruiten in den gevel te plaatsen, niet bedenkende, hoe deze gapende ruimten vloekten in den drukken, achttienden eeuwse gevel. Thans heeft men de groote ruiten weer door kleine vervangen. Bij de restauratie kwamen in de Raadzaal fraaie muurschilderingen in Oosterschen trant te voorschijn. Het kunstige stucadoor- en snijwerk van enkele zalen werd in ouden vorm hersteld. Gerust dur-

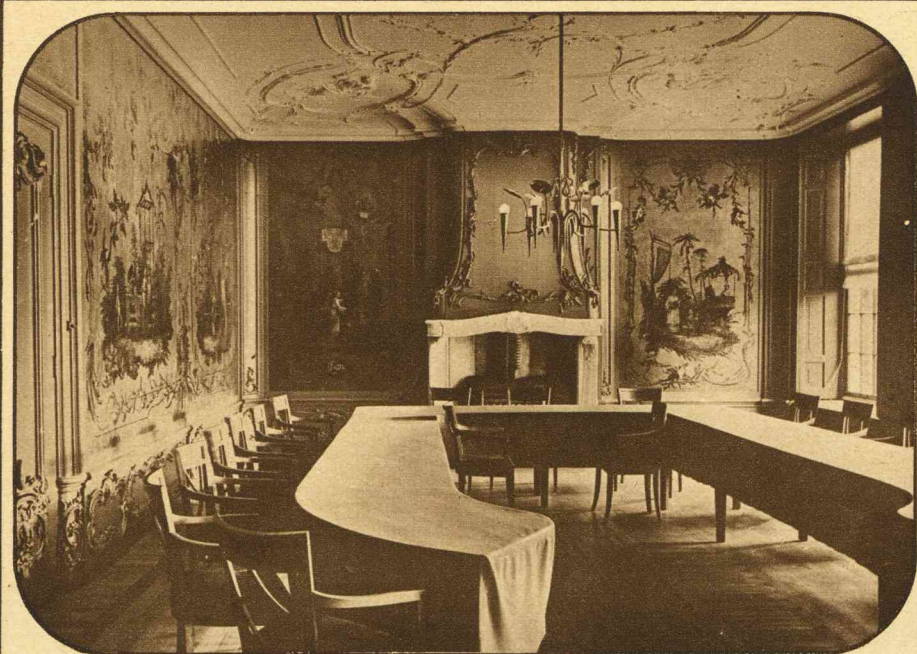
ven we verklaren, dat het stadhuis, zooals het er thans uitziet, de moeite van het bezichtigen ten volste verdient. Bovendien bevat het nog eenige fraaie kunstvoorwerpen, waaronder de fraaie, zilveren henspotten of drinkbekers, aan de Magistraat van Sneek geschonken door Henriëtte Catharina, Prinses van Oranje, weduwe van Johan Ploeg, Prins van Anhalt, een ereplaats innemen. En als curiositeit valt er nog te bezichtigen de helm van Greate Pier, den Kimwerdschen boer, die met Maarten van Rossum de zijde van den Gelderschen hertog koos en wiens naam alleen reeds, vooral in West Friesland, schrik en beving onder de bevolking bracht.

Behalve het stadhuis zal de bezoeker op de feestelijke Septembertdagen de schilderachtige grachtjes bewonderen, die misschien eenmaal aan den grooten Moloch van het verkeer moeten opgeofferd worden. De fraaie Waterpoort, die aan het Hoogerend de stad van de Geeuw afsluit en een unicum genoemd mag worden van strategische architectuur uit de bloeiperiode der Hollandsche renaissance, zal zonder twijfel denzelfden bezoeker in vervoering brengen. Sneek is sinds eenigen tijd het middelpunt van een

internationaal Friesch watertoerisme en 't is deze Waterpoort, die voor den watertoerist opent „het Wetterlân mei syn romten en fierten”.

De vroegere handelsstad bij de diep in het land dringende Middelzee bestaat als zoodanig veel langer dan 400 jaar. Reeds in 1294 kreeg Sneek stedelijke rechten, grachten en wallen en in hetzelfde jaar kreeg „die olde Buyrte van Sneek” reeds het privilege tot „het holden van een Merckwaeghe omme toe weeghen die Botter ende Keze, Solt, Vleysch, Hunnich en de Wax”, zooals een latere oorkonde dat privilege bevestigt.

Natuurlijk heeft Sneek als zoovele Friesche plaatsen, ook zijn Stins gehad. Waar thans de Openbare Leeszaal gevestigd is, verheef zich eens het trotsche slot, dat geruimen tijd aan de familie Dekama behoorde.

De fraai gerestaureerde Raadzaal met Oostersche wandschilderingen.

De oude Koemarkt met de „St. Martinikerk” op den achtergrond.

En gedeelte van het „Grootzand”.

Markistraat met rechts de Waag en het huis van den burgemeester.

VERMOEDENS VAN MISDAAD

door JERMYN MARCH

Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch

Helen's kuiltje ging in en uit. „Ik behoef van uw broeders opmerkingen niet veel af te doen,” bekende ze met dien prachtigen glimlach, die haar schoonheid zoo bekoorlijk maakte. „Ik geloof, dat hij mij onverbeterlijk stom vindt.”

„Hij heeft mij dat anders niet gezegd,” zeide Sir Denys' zuster droogweg. Ze kon er aan toegevoegd hebben, dat er in zijn verhalen over zijn leerling erg weinig voorkwam over diens vorderingen. Wanneer de les eenmaal voorbij was en hij weg was van de links, schenen zijn herinneringen, zooals hij ze tenminste aan Blanche weergaf in het vertrouwelijk uurtje na het diner, geheel te bestaan over: hoe Helen Carmichael er uitgezien had; wat ze aan had gehad en wat ze gezegd had; dat ze zoo goed geluimd was en zoo ongedwongen; en (dit laatste met bijna eerbiedigen gelukwensch voor zichzelf) „ze schijnt zich absoluut niet te vervelen met een suffen kerel als ik ben, terwijl ze toch tientallen mannen op haar reizen moet hebben ontmoet, die wezenlijk de moeite waard waren.”

„Ik betwijfel het,” had Blanche gezegd. „Men kan zich voorstellen, dat Mrs. Carmichael nogal een hinderpaal is voor gezelligen omgang. Ik geloof eigenlijk, dat je bijzonder in de gratie bent, Denys.”

Zijn knap gezicht verduisterde een weinig.

„Zeg me eens,” kwam hij droevig, „je gelooft toch niet, dat ik misbruik maak van mijn positie als huisheer, zoodat ik indringerig word?”

Hier deed zich voor Blanche een gelegenheid voor, om hem te waarschuwen het niet te overdrijven, maar daarvoor was ze te verstandig. Ze wist, dat de kleinste aanwijzing van moeilijkheden op de eerste trappen van verliefdheid, deze des te sneller doet rijpen.

Ze had ook kunnen aanvoeren, dat hij geen strooper was, die ouders van huwbare dochters als een gevaarlijk individu zouden trachten verre van zich te houden. Viola Heathcote, een vrouw van top tot teen, zou gezwicht zijn voor de verzoeking en zou haar pijn ongeraakt hebben zien vallen tegen het pantser van ootmoed en innig idealisme, waarmee een verliefde man gewapend is.

Maar Blanche hield ook over dat punt haar mond. Integendeel, zij stelde den beschroomden minnaar gerust. Mrs. Carmichael was, dacht ze, buitengewoon gelukkig, dat ze zoo'n vertrouwd geleide had voor haar dochter.

„De oude dame is zenuwachtig als een juffershondje over het meisje,” zeide Blanche Berrick op een lichtelijk minachtenden toon. „Ze kan het nauwelijks velen, dat het meisje op haar eentje uit haar gezicht is.”

„Dat heb ik ook opgemerkt,” zeide Sir Denys nadenkend. „Het moet wel vervelend zijn voor Helen Carmichael. De meeste meisjes zouden het vertikken.”

Blanche stemde toe. Het gewone moderne meisje was niet in staat, om geduldig de zenuwachtige bemoeiingen van ouders uit te staan; maar ze had ook gezien het meer verwonderlijke feit, dat Helen Carmichael haar moeders overdreven bezorgdheid aanvaardde als iets doodgewoons.

Zoo aanvaardde ze meer dingen. Blanche was verbaasd geweest, toen de kennismaking met haar broeders huurster voortging, over de luxe, waarmee het meisje door haar moeder omringd werd.

De oude dame betrachtte voor zichzelf een bijna Spartaanschen eenvoud, zoowel in haar kleeven, als in den eenvoud van haar kamer. Maar over Helen's kamer kon geen woord meer gezegd worden van dure mooigheid. Blanche zelf, in hare vrije uren, had de ware liefde, die een „sportswoman” kan hebben voor gezelligheid, en haar eigen kamer op Mellowby liet in dat opzicht niets te wenschen over. Maar de toren, die Helen's donkere schoonheid omsloot, was een openbaring zelfs voor die oogen, die dikwijls met spottende nieuwsgierigheid gekeken hadden naar Viola Heathcote's schat van eigendommen.

Uitgezochte toiletbenodigdheden van schildpad met goud lagen aan den voet van een antieken goudomlijsten spiegel op een Louis XV toilettafel, die eens een stuk geweest was van een beroemde auctie. De kant, die zoowel op de toilettafel als op het lage, gebeeldhouwde bed gespreid was, was oud-17de-eeuwsche kant, die eens oude Italiaansche kerkgewaden had versierd, en de waschkom en lampetkan waren van geaderd kristal.

De kleeven van het meisje waren evenredig aan die duurte. Het was duidelijk, dat alleen haar eigen aangeboren goede smaak, dien de oude vrouw eerbiedigde, haar ervan weerhield, om er „opgedirkt uit te zien”. Men kon zich voorstellen, dat Mrs. Carmichael als „Geraint of Devon” haar lieveling gaarne gezien zou hebben.

„Veranderend dag aan dag

In paars, scharlaken en juweelen.”

Toch deed de ernstige weduwe niet voorkomen, of ze rijk was; en behalve de hierboven vermelde bijzonderheden, werd het huishouden van het Dower House op zeer eenvoudige wijze gevoerd. Mrs. Carmichael kondigde kalmweg aan, dat ze niet van plan was menschen te zien of mee te doen aan de partijen van de provincie, behalve de onvermijdelijke vriendelijkheidsbetuigingen met de onvermijdelijke bureu.

„We houden niet van opwindend, Helen en ik,” zeide zij, „het is juist de rust van dit achter-af gelegen dorp, die ons heeft aangetrokken, na onze vele reizen.”

Sneeuwklokjes

Een van de liefste voorjaarsbodem is zonder twijfel het rein-witte Sneeuwklokje *Galanthus nivalis* dat reeds in Februari haar zilveren klokjes laat bengelen, ten tekenen dat jonkvrouw Lente in aantocht is. Wij vestigen thans de aandacht op dit bolgewasje, omdat de planttijd is aangebroken en de bolletjes niet duur zijn. Plant ze echter niet op rijtjes of in kringen, doch zet ze op polletjes van 5, 7, 9 enz. en dan zoo, dat zij vanuit de huiskamer of serre de ontwikkeling kunt gadeslaan.

„Het is een vreemd paar menschen,” peinsde Blanche. „Rustig, zeker, maar het meisje draagt een collier paarden, geschikt voor een millionair. Heb je 't gezien, Denys? En die groote emerald ring? Ze laat hem gewoon liggen op haar toilettafel op de meest roekelooze wijze, met nog hoopen andere dingen. Ik zou bang zijn voor inbrekers, met alleen die vier vrouwen in dat huis. Het is moeilijkheden uitlokken; die menschen hoorden zulke waardevolle dingen in een bank te houden of in een brandkast.”

„Misschien hebben ze toch wel een brandkast, of misschien zijn de steenen niet echt?” zeide Denys met een stem vol onrust.

Het was 'n vervelend idee, inbrekers in 'n onbewaakt huis vlak bij den grooten weg en een halve mijl van het dorp. Het dichtstbijzijnde huis was Mellowby Lodge; maar alles zou gebeurd kunnen zijn, voor men den opzichter van de Lodge zou hebben kunnen wekken.

„O, ze zijn zeker echt; Mr. Danvers heeft dat aan Viola gezegd. Hij is een kenner van steenen, en hij merkte ze op. Hij zeide, dat de emerald heel kostbaar was, maar dat Helen Carmichael topazen hoorde te dragen, in kleur bij haar oogen. Ik ben nog niet zoo zeker, of hij geen gelijk had. Een emerald staat veel te oud bij een zoo jong meisje.” Ze wachtte even, terwijl ze het verontruste gezicht van haar broeder bekeek, daarna liet ze haar goedgemikten pijn van den boog vliegen.

„Het is een duur houbestje, Denys,” zeide zij, „ik hoop toch maar,” — ze aarzelde — „ik meen, alles is toch in orde, met haar en haar moeder? Ik bedoel, de advocaat was tevreden over de referenties en alles wat er bij hoort? Men hoort tegenwoordig zulke gekke verhalen van menschen, die huizen huren en dan plotseling met de noorderzon verdwijnen zonder betaling...”

„O, dat is allemaal goed,” zeide hij ongeduldig.

„Furness heeft er zich mee bemoeid; hij heeft gesproken met een vennoot van de firma, die hun geldzaken behartigt, zeer vertrouwde menschen.”

De bedoeling van zijn zuster ontsnapte hem, zooals zij smartelijk opmerkte. Hij was reeds op dat stadium gekomen, zoo ontzettend snel bereikt door een verliefd man, die niet belemmerd wordt door vroegere onderzanding en daardoor geen vergelijkingen maakt, dat hij het beste slechts goed genoeg vond voor het voorwerp van zijn toewijding. Dat er iets onbehoorlijks of verkwistends was in haar versierselen, kwam niet bij hem op. Een punt, waar hij in het verhaal van zijn zuster op inging, was haar terloopsche opmerking over Simon Danvers.

Dus... Danvers had Helen Carmichaels juweelen... en haar oogen opgemerkt! Het was niet zoo verwonderlijk, daar beide ongewoon waren, en hij was een man, aan wiens blik weinig ontsnapte. Maar het idee, dat Helen op de een of andere wijze meer zijn aandacht trok, dan op de gewone wijze, waarop hij Blanche of iedere andere vrouw in den omtrek aankeek, kon Sir Denys net zoo min behagen, als de mogelijkheid van inbrekers in Dower House.

Aan den anderen kant was het een gedachte, welke zijn zuster niet onaangenaam was. Zij had zelfs getracht Helen en haar moeder te vragen voor een lunch en een theepartij, waar zij de bewoners van Ashwynne zouden ontmoeten. Maar de oude dame had zich steeds weer opnieuw geëxcuseerd.

Het was tot nu toe puur toeval geweest, dat Helen den eigenaar van Ashwynne ontmoet had, den eersten keer op Mellowby Hall, de tweede maal op de golf-links.

Sir Denis was er niet bij geweest dien keer. Het was een dag, waarop er iedere veertien dagen zittingen gehouden werden in de marktplaats Axeton, en daar hij vrederechter was, was hij er met zijn auto heengereden om uitspraak te doen in zaken.

Helen was in haar eentje naar de links gegaan om zich te oefenen, en was een viertal tegengekomen, dat zij niets liever zou hebben gedaan, dan ontloopen: Mrs. Heathcote en Simon Danvers, die speelden tegen Blanche Berrick en Jim Warriner.

Blanche had opgemerkt, dat het meisje graag aan hen had willen ontkomen — misschien uit verlegenheid, en dat Danvers opgewekt had gedaan of hij het niet merkte, en daardoor alle oppositie had verslagen, en haar duidelijken wensch genegeerd had. Ze was in hun gezelschap opgenomen tegen wil en dank. Onder de thee in het clubhuis had ze naast hem en naast Mr. Warriner gezeten.

Deze laatste was nooit een spraak-lustig mensch geweest, maar dezen middag was hij nog zwijgzamer dan gewoonlijk. Misschien had de onderzanding op zijn verre reizen hem geleerd, dat mooie vrouwen zelden overvloed aan intellect hebben en hij vond het daarom prettiger, zijn buurvrouw zwijgend te bekijken. Daarbij had hij weinig gelegenheid gehad om tegen haar te praten. Zijn gastheer had haar heele aandacht in beslag genomen, haar toesprekend op zachte en vriendelijke wijze, wat anders niet zijn gewoonte was. Het was zelfs zoo ongewoon, dat het op Blanche indruk maakte. Men zou niet kunnen zeggen, hoeveel het te betekenen had, maar het gaf te denken; hoopvolle gedachten althans voor haar.

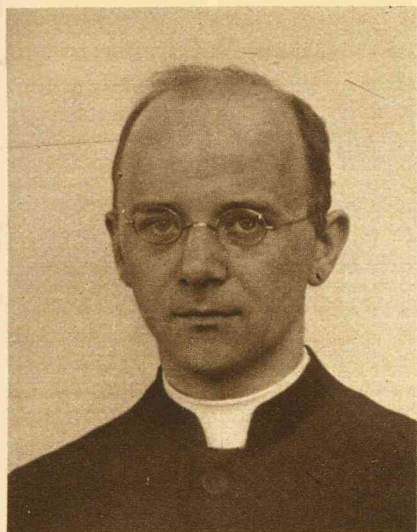
Zij zeide tot zichzelf, dat, hoewel Helen op het oogenblik Denys' gezelschap verkoos, de jongere man haar niet half zooveel aan te bieden had voor een huwelijk. Zijn titel, ja; en zijn prachtig oud huis. Blanche zou de laatste zijn, om haar naam en de nalatenschap van haar geslacht te onderschatten; maar titels — hogere zelfs — konden met een rijkdom, die Danvers bezat, veroverd worden, en de moderne luxe van Ashwynne kon niet anders dan een bekoring zijn voor iedere vrouw.

Het was jammer, dacht Blanche, dat het meisje een vreemde was en daardoor niet dien vleien den toon van eerbied in de houding van den groothandelaar ten volle kon waardeeren. Op dat oogenblik was het duidelijk, dat ze zich in het minst niet geveid voelde. Ze was een beetje „distracte” ernstig, zooals ze anders vroolijk en spontaan was.

Blanche had tot nu toe Viola Heathcote geloofd, die zeide, dat Simon Danvers geen trouw lustige man was; maar zooals ze hem nu zag, vond ze, dat hoeveel eerder Helen aan 't verstand gebracht kon worden, dat ze zichzelf geluk kon wenschen, des te beter.

(Wordt vervolgd)

Van Heinde en Verre

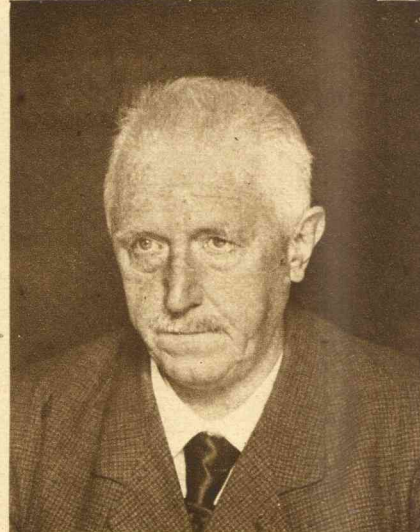
J. Nickel

Tot opvolger van wijlen Prof. Seysener is tot hoogleeraar in de Wijsbegeerte aan het Groot R. K. Seminarium te Warmond benoemd de ZeerEerw. Heer J. Nickel, kapelaan te Zaandam.

De verassing van den heer H. v. Kol,

een der voormannen van de S.D.A.P., die door een autoschok in Provence een kwestuur had opgelopen en aan de gevolgen daarvan te Luik (België) is overleden. Links de buitengewoon groote belangstelling bij de crematie op Westerveld. Rechts: de heer v. Kol, naar een zeer recente foto.

Het 300-jarig bestaan van Hooageveen -

(Zie het artikel en de foto's in ons vorige nummer). Links: groep autoriteiten, gekiekt na de rede van den burgemeester, waarmede de feesten geopend werden. V.l.n.r. zittend: Mevr. Mr. J. L. Bouma; Jhr. Mr. A. W. v. Holthe tot Echten; Mevr. M. J. T. Lintman Homan; Mr. J. T. Linthorst Homan, Commissaris der Koningin in Drente; Mr. J. L. Bouma, Burgemeester v. Hooageveen; Jhr. H. G. v. Holthe tot Echten; Mevr. A. W. v. Holthe tot Echten. Rechts: Een groep dames in de kleederdracht der elf provinciën, die tijdens de feesten collecteerden.

Scène uit Jut en Jul's avonturen

dat door het Rotterdamse Hofstad Tooneel wordt opgevoerd. V.l.n.r.: Theo Frenkel Jr. — Jut; Hans v. Ees — Barend; Lily Bouwmeester — Lijntje; Louis Borel — Jonas; Ch. Dommeshuyzen — Veldwachter; Juliette Roos — Kee; Anton Roemer — Jut.

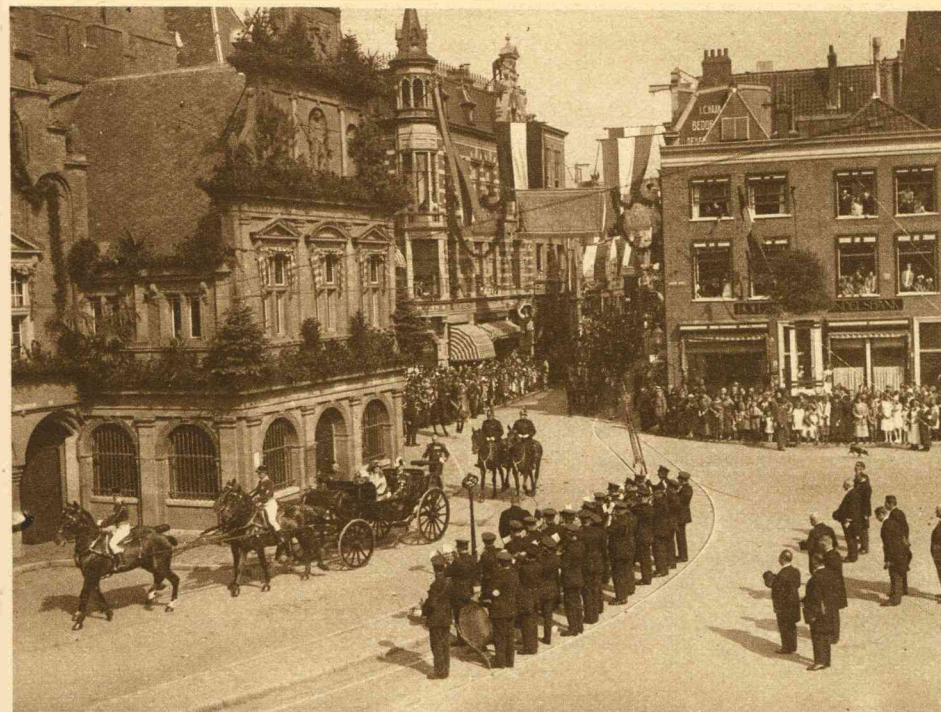
J. Ch. L. J. Raparlier,

een zeer bekend vlieger, die den 20sten dezer door een ongeluk met zijn vliegtuig te Dantzig is overleden.

De 40.000ste bader te Vlissingen,

de met een x gemerkte jeugdige zwemmer van onze foto, ontving onder groote belangstelling als herinnering aan dit feit een horloge.

Het Koninklijk bezoek aan Haarlem

Vrijdag 1.1. bracht H. M. de Koningin, vergezeld van Z. K. H. Prins Hendrik en H. K. H. Prinses Juliana, een bezoek aan de stad Haarlem. — Hierboven links: de aankomst der hooge gasten aan het Stadhuis op de Grootte Markt. Rechts: nadat verschillende autoriteiten aan H. M. waren voorgesteld, begaf de koninklijke familie zich op het bordes van het Stadhuis om een zanghulde der kinderen in ontvangst te nemen.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Onze Voeding.

Onze voeding heeft veel meer met ons uiterlijk te maken, dan we soms zouden denken. Natuurlijk bedoelen we niet hiermede, dat iemand, die van nature leelijk is, door juiste voeding mooi zal worden. Evenmin is het bestaansbaar — en er zijn toch heusch een massa vrouwen, die dit gelooven — dat iemand met een gore, groezelige teint, door een juist diët, rozen op de wangen zal krijgen. Laten wij u dadelijk deze illusie benemen: het

Middagjaponnetje van zijden tricot met gespleten rokje en knoopgarneering.

eenige wat ge bereiken kunt is, dat het niet erger wordt. Wanneer men bepaald vlekken of uitslag in het gezicht heeft, kan men dit zeer zeker door een juist diët veel verhelpen. De oorzaak ligt echter meestal dieper en dit is waarschijnlijk ook de reden, dat het diët — hoewel uitstekend op zichzelf — toch niet als eenig geneesmiddel moet worden aangewend.

Wil de goede voeding al het effect hebben, dat men er van verwacht, dan moet zij gepaard gaan met veel frissche lucht, genoeg lichaamsbeweging en voldoende nachtrust.

Evenals in alle andere zaken, is bij de voeding orde en regelmaat hoofdzak: men ete op vastgestelde uren en niet te hooi en te gras een of meer hapjes.

Het is een geheel verkeerd idee, dat deze regelmaat alleen voor zuigelingen en kinderen geldt en dat het voor ons volwassenen „zoo erg niet is”. Het is wel degelijk „erg”. Tusschentijds snoepen, overmaat van vette machtige spijsen en te veel zoetigheden zijn zeer schadelijk. Zoowel voor het gebit als voor de maag en de lever.

Een maal vleesch per dag is ruim voldoende. Van de groenten verdienen bladgroenten de voorkeur. Een smakelijke salade bij de boterham, bij het twaalfuurtje verdient aanbeveling. Men kan hier heel wat variatie in brengen.

Vruchten mogen nimmer op tafel ontbreken. Het behoeven heusch geen perziken en druiven te zijn: een zure appel voor het ontbijt en voor het naar bed gaan is een eenvoudig en uitstekend hulpmiddel, zoowel voor de spijsvertering als voor het zuiveren van het bloed. En dan... drink water, schoon frisch koud water! Helder zuiver water in- en uitwendig is een van de beste schoonheidsmiddelen en — dat is in het bereik van welhaast iedereen.

Onkruid in onzen Moestuין.

Het is nu zoo langzamerhand de tijd geworden, om de laatst gezaaide winterspinazie en veldslabedden te wieden en eveneens te dunnen op de plaatsen, waar de plantjes te dicht op elkaar gezaaid staan. Dikwijls is er zeer veel onkruid opgekomen, je kan haast niet begrijpen, waar het allemaal zoo gauw vandaan komt. Soms lijkt het wel of je onkruid in plaats van groente hebt gezaaid.

Men bestrijdt het lastige onkruid het best bij mooi, droog weer. De paden kunnen dan meteen geschoffeld en met de hark eerst doorgeslagen worden.

Zoowel op de velden, waar we reeds geoogst hebben, als op de velden, waar de gewassen nog staan, moet het onkruid verwijderd worden. In het laatste geval doet men het beste de, dikwijls zeer hoog opgeschoten, onkruidplanten eenvoudig maar af te snijden; de rest van de plant, die onder den grond zit, vindt men dan wel bij het oogsten. Op deze manier verhindert men, dat het onkruid zaad geeft.

Ook tusschen de winteraardappelen vindt men dikwijls groote onkruidplanten, deze moet men ook afsnijden en niet uittrekken, daar men dan kans loopt, dat de aardappels bloot komen en dus groen worden.

Men moest altijd een kleine groep van schrijvers hebben — en ze met zorg laten aangroeien — die men nooit gelezen heeft, maar altijd leest. Want in alle verhoudingen en niet in het minst in de verhouding tot boeken, is het de innigheid, die de groote levenswaarden schenkt.

En onderdrukt verdriet is een dubbel verdriet. Breng uwe moeilijkheden onder woorden en de helft van het leed zal reeds geleden zijn.

Aphorismen.

De levenskunst helpt niet alleen den last dragen, maar maakt hem ook lichter.

De menschen zouden verstandig doen, als zij bedachten, dat men niet altijd datgene bezit, wat men heeft — somtijds datgene het meest beslist zijn eigendom noemt, wat men nooit bezat.

Het geluk kan allermint bestaan in „onvermengd genieten”.

Wanneer zal men leeren een geheim zoo te bewaren, dat niemand zelfs vermoedt, dat er een te bewaren valt.

Wie de schoonheid leert zien, die overal te vinden is, die bezit aarde, zeeën en hemel, terwijl de niet-zierende leeft in blindheid, of in een gevangenis.

RUST.

Wanneer de dagen stil verglijden, —
Midden in elk seizoen is rust, —
Als tusschen dood en leven beiden
De Eeuwigheid aarzelt, onbewust,

Dan voel ik hoe de streeling even
Van werkelijkheid is droom-gelijk,
Dat tusschen Zijn en Niet-Zijn 't leven
Is in zich zelf 't Al-zijnde rijk.

Dan weet ik, dat de wisselingen
Van jaargetij ook de onrust zijn
Van eigen ziel, die dan zal zingen
Om slechts te stillen eigen pijn.

Maar die, wanneer de dagen midden
In elk seizoen niets zijn dan rust,
De schoone stilte zal aanbieden,
Die is en Eeuwigheid en leed en lust.

Jan J. Zeldenthuis.

Aardig tennisjaponnetje van bruin en wit geruite zijde; over het korte geplisseerde rokje wordt een nagenoeg mouwloze casaque gedragen met effen bruin crepe marocain gegarneerd.

De nieuwste Armbanden.

Verleden jaar waren het glazen armbanden, dun en breekbaar in alle mogelijke kleuren. Maar... een dergelijk artikel duurt zelden lang en al spoedig wordt er naar iets nog nieuwers gevraagd.

De allerlaatste rage in armbanden zijn snoeren heel kleine kraaltjes in donkerrood, hardblauw, groen, rose enz. Ze zijn evenals hun glazen voorgangers héél goedkoop en ze staan aardig. Vooral jongemeisjes en kinderen kan men hiermede nog eens voor weinig kosten een plezier doen. (U zult het met me eens zijn, dat een statige matrone zich dergelijke iele fantasiedingen niet veroorloven kan!). Uit Parijs wordt gemeld, dat het aller-, allerlaatste in armbanden het volgende is: een rijk kunstig bewerkte houten plaatjes op elastiek bevestigd.

Een andere nieuwigheid in armbanden is het olifantenhaar.

Wist u, dat olifanten haar hadden? Ik wist het niet en op m'n onnoozele vraag aan den winkelier, „maar waar hebben ze dat dan ergens?” antwoordde de goede man plechtig: „van achteren mevrouw”. De olifantsharen gelijken in niets op echt haar: ze zijn ongeveer 2 m.M. dik, zwart en rond. Een smal goud reepje wordt er om heen gewonden, zoodat men een gestreept effect krijgt. Deze armbanden heeten geluk aan te brengen. De beide uiteinden worden met een smal goud buisje bijeen gehouden.

Zij staan werkelijk heel apart en hebben het voordeel noch niet dagewesen te zijn!

Recepten.

Schotsche rib.

Eerst maakt men in de koekepan ongeveer 40 à 50 gram boter licht bruin, dan bakt men daarin 3 sneetjes oud brood zonder korst, aan 2 kanten bruin. Breek nu op ieder broodje een ei en bak dat voorzichtig, zoo dat de dooier heel blijft en het wit gestold is.

Dan legt men de broodjes op een van te voren verwarmte schotel en dient ze op met peper en zout.

Gestoomde gort.

Men wascht 225 gram Alkmaarsche gort, tot het water, waarin het gewasschen wordt, volkomen helder blijft. Dan weekt men ze 24 uur in 1½ maal zooveel water als er gort is, terwijl men in het water nog een weinig zout doet. Nu wordt de kom met gort in een pan met kokend water gezet, zoo dat het water even onder den rand van de kom blijft. De deksel wordt op de pan gedaan en men laat het water koken, totdat de gort gaar is, dit duurt ongeveer 2 of 2½ uur. Onder het koken zorgt men er voor, dat het water in de pan van tijd tot tijd wordt bijgevuld.

Biscuit de Savoye.

Men roert de dooiers van 3 eieren met 150 gram poedersuiker tot een gladde massa, dan voegt men wat uitgeschrapte vanielje toe en dan bij kleine hoeveelheden tegelijk 60 gram tarwemeel en 60 gram maïzena. De eiwitten van de 3 eieren worden zeer stijf geklopt. Eerst voegt men een weinig van het eiwit bij het deeg en dan voegt men het deeg zoo luchtig mogelijk bij het overige eiwit. Dan neemt men een met boter besmeerden en met poedersuiker en meel bestrooiden taartvorm en vult dien met het beslag.

Men bakt de taart in een tamelijk warmen oven, met onderwarmte, lichtbruin en gaar. Dit duurt ongeveer 20 min. à een half uur. Dan neemt men een lardeernaald, vleeschpen of iets dergelijks en steekt dien in de taart, komt de naald er droog uit, dan is de taart gaar. Nu laat men de taart op een zeef uitdampen waarna men ze met glazuur en Fransche vruchtjes naar smaak versiert.

N. B. Onder het bakken kan men de taart zoo noodig met een stuk grauw papier, dat met boter besmeerd is, bedekken.

Gekleed visite-complet van goudbruin crepe de chine met garneering en mantelvoering van beige met goud bedrukte crepe georgette.

UIT 'T GEDRANG

DOOR THÉRÈSE HOVEN

TWEDE BOEK — NA JAREN

12)

Onwillekeurig vleit ze zich, als bescherming zoekend, tegen hem aan en even instinctmatig slaat hij zijn armen om haar heen. „Mady . . . mijn eigen . . . Mady,” fluistert hij. Dan opeens, als drong het heden zich te sterk aan hem op, laat hij haar los . . . en zegt hij, met schorre stem: „Vergeef me, Magda . . . ik kon 't niet helpen. Het plotselinge weerzien en dat juist nu, deed mij mijn evenwicht verliezen. Ik zweer je, dat ik mij niet meer vergeten zal. Ik zal jou . . . en ook Emilie's nagedachtenis, respecteren . . .”

„Emilie?” vraagt ze, verwonderd.

Het is een gewone naam, maar toch treft haar die . . . alsof er een bijzondere beteekenis aan verbonden was. „O! schreef ik je niet, dat ik kort nadat ik . . . het huis was uitgezet . . . ja, zeker daar kwam het eigenlijk op neer . . .”

Magda kreunt, als in fysieke pijn, en maakt een afwerende beweging, alsof ze het niet kon hooren.

Cor verbetert zijn bittere uitlating: „Nu dan, kort nadat ik het vaderlijk huis had verlaten . . . trouwde ik met Emilie de Valencours. Je weet misschien niet eens, dat Arnoud haar het hof had gemaakt en haar toen heeft verlaten . . .”

„Ze waren toch niet getrouwd,” valt Magda naïef in.

„Nee, ze hadden nog geen ringen verwisseld en ze droeg zijn naam niet, maar ze waren ver genoeg gegaan voor een fatsoenlijk man om die laatste formaliteiten ook nog te vervullen.

Toen ik haar ontmoette was ze dood ongelukkig.

Wij waren er beiden even slecht aan toe en dus scheen het mij niet meer dan natuurlijk, dat ik tot haar zei: „*Unissons notre misère*”, hetgeen wij dan ook deden.”

„En was je huwelijk gelukkig?” vraagt ze verlegen.

„Het was niet ongelukkig. Tenminste waren wij beiden oprecht geweest en wisten wij precies, wat wij aan elkander hadden. Mady was ons een groote troost . . . en tevens een heerlijk neutraal terrein voor onze gevoelens . . .”

„Mady is je dochttertje . . . waarover je mij schreef? O! Cor . . . ik beloof je, dat ik goed voor haar zal zijn en mijn best zal doen om het geluk te verdienen voor zoo'n aardig, klein schatje te zorgen. Hoe oud is je kindje nu?” Tot Magda's groote verbazing doet Cor een luiden, vroolijken lach hooren . . .

Ze begrijpt niet waarom hij lacht . . . en dat nu . . . nog bijna in 't stervensuur van zijn vrouw.

„Neem me niet kwalijk . . . het is natuurlijk ongepast van me . . . maar, je weet niet hoe weinig je beschrijving op Mady toepasselijk is. Een aardig, klein schatje is ze zeker niet. Je zoudt er haar niet weinig mee beleedigen.”

Hij maakt de deur open . . . en verdwijnt er door om een oogenblik later terug te komen met . . . hetzelfde groote meisje, dat Magda heeft binnengelaten.

„Dit is je peettante, Mady,” zegt Cor, bij wijze van voorstelling, „je bent naar haar genoemd.”

„Maar ik heb Mevrouw nooit gezien,” zegt ze, heel kalm, zonder belangstelling.

„Ze komt hier om kennis met je te maken, vind-je dat niet lief van haar?”

„Waarom is die Mevrouw nooit naar moeder komen kijken . . . toen ze zoo ziek was?” klinkt het stroef. „Ik wist het niet,” verontschuldigt Magda zich. „Ik wist zelfs niet, dat je bestondt.”

„Hoe kan ik dan naar die Mevrouw genoemd zijn?” vraagt Mady, zich steeds tot haar vader wendende en die Mevrouw star negeerende.

„Tante Magda is een vriendin uit mijn jeugd.”

„Kende moeder haar?”

„Ja zeker,” antwoordt Magda, vriendelijk. „Later zullen wij je alles vertellen, als je oud genoeg bent om het te begrijpen.”

Mady kijkt haar met een verpletterenden blik aan en zegt: „Met zulken onzin moet u bij mij niet aankomen. Ik ben geen luxe-poppetje in watten . . .”

„Tante Magda meende, dat je nog een kleine baby was, verbeeld-je . . .”

Mady trekt minachtend de schouders op: „Ze ziet nu toch, dat ik groot ben . . .”

„Hoe oud ben-je, Mady?” informeert de bezoeker eenigszins angstig, want het terrein is uiterst moeilijk te verkennen en dat na haar groote vergissing . . . en teleurstelling. Ze had zich, bijna terstond na de ontvangst van den brief, waarin Cor over zijn kind en zijn dochttertje schreef, verheugd in 't vooruitzicht over een kleine baby, zoo'n echt hulpeloos wichtje, te mogen moederen . . . en ze treft een onafhankelijke jonge dame van veertien jaar aan, zooals Mady haar, op eenigszins stuggen toon heeft medegedeeld, alsof ze er zich eigenlijk over schaamde.

„Dan heb je zoowat den leeftijd, dien ik had, toen ik je vader leerde kennen,” deelt Magda haar mede.

Cor heeft het vertrek verlaten om de twee ongestoord kennis te doen maken.

„Hoe lang is dat geleden?” informeert Mady zakelijk.

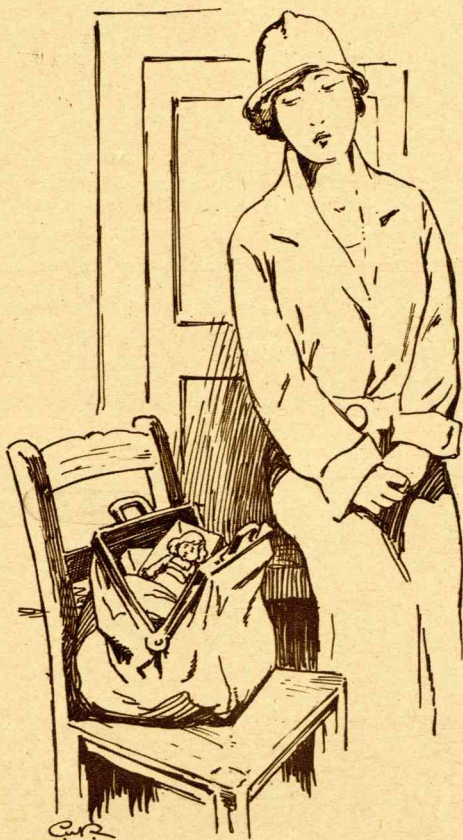
„Juist zoo wat zestien jaar geleden . . . het was ook in den kersentijd . . .”

„Dus bent u pas dertig . . .”

„Zelfs iets ouder. Ik word al twee en dertig in het najaar. Vind-je dat jong?”

„Voor u niet. Ik dacht, dat u minstens veertig was. Of nog ouder . . . zoo iets als mijn moeder . . .”

Ze zwijgt een oogenblik . . . alsof ze zich weer plot-

Een toevallige blik op haar reistasch verhoogt het onaangename van den toestand.

seling de droeve gebeurtenis herinnert, die ze even, door de stoornis van het vreemde bezoek, had vergeten.

Zonder een woord meer, verlaat ze de nieuwe tante.

Zoodra ze alleen is, tracht deze de orde in haar denken te herstellen. Haar hersenen zijn vrijwel als een omvergehaalde kast, waarvan de inhoud onderste boven ligt.

Het vergt een kolossale krachtsinspanning om haar ongeschoold, traag denkvermogen weer in geregelde banen te leiden. Telkens nog bestormen haar allerlei gedachten, die ze niet zoo vlug weet te rangschikken.

Langzamerhand dringt het tot haar door, dat ze zich in een allerpijnlijkste situatie bevindt. Vlak bij haar ligt haar vroegere gouvernante . . . koud en stil. Haar strijd is gestreden, ze is tot rust gekomen, na veel verdriet en ellende.

Maar ze heeft toch vreugde ook gekend, hoe kan 't anders met een man als Cor? En dan, ze is tot de volheid van haar bestaan gekomen . . . door haar kind.

Even vertoont zich een flauwe glimlach om Magda's lippen. Wat is ze toch kortzichtig dom geweest om zich Mady als een klein wezentje voor te stellen.

Dan weer rimpelt zich haar voorhoofd . . . een baby te verzorgen lijkt haar vrij wat gemakkelijker dan opeens zulk een groote dochter op te voeden.

Als ze eenigszins tot kalmte is gekomen, vraagt ze zich angstig af . . . wat ze hier nog langer moet doen?

Een toevallige blik op haar reistasch verhoogt het onaangename van den toestand; ze schaamt zich

nu voor den grotesken inhoud; een pop, een bouwdoos, een baby-mutsje, kinderlekkers in aardigen vorm en dan perzikken, bouillon in blik en andere versnaperingen voor de zieke, die nu voor haar even overbodig zijn als het speelgoed voor het kind.

Het beste zal zijn er enkel de vruchten uit te nemen en achter te laten en zich met het overige zoo snel mogelijk te verwijderen. Ze zal maar weer naar het hôtél terugkeeren, na onderweg een krans voor Emilie te hebben besteld. Gelukkig heeft zij Belgisch geld, door de goede zorgen van den portier. Juist als ze op het donkere portaal naar den uitgang zoekt, verschijnt Cor uit een der deuren.

„Ga je weg, Magda?” vraagt hij angstig.

„Het zal het beste zijn. Wat zou ik hier doen? Ik ben te onhandig om te helpen . . . jij en je dochter hooren bij . . . haar . . . eigenlijk is mijn komst als een soort van heiligschennis geweest, maar ik wist niet . . . dat ze al dood was . . .”

Het komt er hakkend en aarzelend uit, zoo echt van iemand, die zich ver van de wereld van droefenis en leed, uit 't gedrang gehouden heeft.

„Waar wil-je naar toe? Naar Holland terug?”

„Nee . . . wij moeten toch eerst praten . . . ook over Mady. Ik heb een kamer in 't *Grand Hôtel* genomen. Misschien kun je mij morgen . . . of wanneer je wilt, opzoeken.”

„Wil je . . . Emilie . . . nog even zien?”

Magda deinst van dit verzoek terug als van een daad boven haar krachten.

Ze stelt zich een akelig benauwd slaapkamertje voor, zoo iets als het hokje, waarin ze werd ontvangen. Ze voelt zich toch al zoo onbehaaglijk in dit naargeestig verblijf.

Ze begrijpt echter, dat ze het niet weigeren kan en zegt heel eenvoudig: „Als ik er jou een genoeg mee kan doen?”

„'t Is meer voor Mady, ze zal het zeker waardeeren, ze aanbad haar moeder en 't was altijd een bron van verdriet voor haar, dat er zoo weinig notitie van haar genomen werd. Voor zichzelf maakte het kind nooit aanspraak op wat ook, doch haar moeder gunde ze een beter en een prettiger lot . . .”

„Breng mij dan maar even bij haar,” fluisterde Magda.

Tot haar verwondering is 't een vrij ruime, keurig ingerichte kamer, waar de doode ligt.

Blijkbaar hebben man en dochter, met op zijsteling van eigen nooden en gemakken, alles in het werk gesteld om het de zieke zoo goed mogelijk te geven.

Magda kijkt eerst rond, eer zij den moed heeft een blik op het doodsbed te werpen.

Dan heeft ze moeite een kreet van ontzetting in te houden. Is dat *Mademoiselle de Valencours*, die ze als kerngezonde, bloeiende jonge vrouw heeft gekend?

Die uitgeteerde gestalte, die vermagerde wangen, die ingezonken oogen . . . dat sneeuw witte haar.

Een oude, afgeleefde vrouw ligt daar . . . en ze kon hoogstens een vijf, zes en veertig zijn geweest.

Met een plotseligen schrik herinnert ze zich dat Mady haar, in leeftijd, met haar moeder heeft vergeleken.

Ziet ze er werkelijk zoo veel ouder uit, was het de totale onverschilligheid, inzake ouderdom, welke de jeugd kenmerkt of had de dochter de verwoesting van ziekte en ellende niet gezien, waardoor haar moeder, in werkelijkheid, oud vóór haar tijd was?

Onwillekeurig buigt Magda zich over de afgestorvene heen en drukt ze haar een zachten kus op het voorhoofd.

O! die kille aanraking des doods . . . welke ze voor het eerst voelt, ze heeft noch haar eigen moeder, noch haar stiefvader, na hun sterven gezien. Haar moeder had de verpleegster, die haar in de laatste weken had verzorgd, uitdrukkelijk gevraagd haar dochter niet meer bij haar toe te laten en meneer Bolk was, door den harts slag, die hem had getroffen, te veel veranderd. Toen haar eigen vader stierf, was ze reeds dagen te voren bij familie gebracht.

Voor het eerst, in haar meer dan dertig-jarig bestaan, bevindt zij zich tegenover het grootste mysterie van het leven . . .

Voor Magda is het, gelijk voor zoovelen, een onopgelost raadsel. Haar moeder had haar wel laten doopen en aannemen en tezamen gingen ze naar de kerk, als het kon . . . maar een innerlijk godsdienstig leven kenden geen van beiden.

„Mady, tante heeft je moeder vaarwel gekust,” zegt Cor eenvoudig, als het kind binnen komt om haar vader iets te zeggen.

„Wil je mij nu ook een kus geven?” vraagt Magda, als ze met hun drieën weer de sterfkamer hebben verlaten.

(Wordt vervolgd).

PANDER & ZONEN

DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

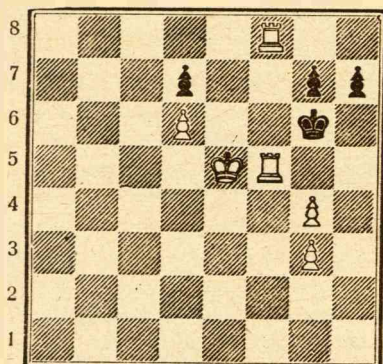
ONZE MAGAZIJNEN DEN HAAG, AMSTERDAM,
ZIJN WEDEROM ZATERDAGS GEOPEND
TOT 6 UUR

Schaken.

PROBLEEM No. 40 (vierzet).

Van W. von Holzhausen (Uit: The white rooks).

Zwart 4 stukken

Wit 6 stukken

L f 1: 3 g 4 $\pm$ wordt uitgevoerd. En welk een verrassende variant, als Zw. speelt 1. T b 1:!! Dat de pion op c 8 moet gepromoveerd worden tot P. is door den componist zeer geestig aangebracht

Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fr. Hendrikstr. 37, Delft.

Oplossing probleem no. 37 (driezet):

1. D b 1, T b 1:

2. c 8 P, enz.

1., L d 4

2. D d 4: $\pm$, enz.

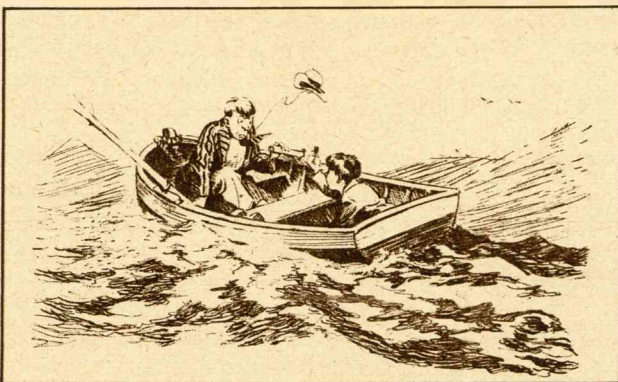
1., L h 5:

2. K h 5: enz.

1., ~

2. D f 1 $\pm$, enz.

Deze driezet moet, dunkt me, een jurist doen watertanden. Welk een bekoorlijke matstelling als de dreigvariant 2 D f 1 $\pm$

Zoontje (de stop eruit trekkend): „Kijk eens vader, ik heb gevonden waar de boot vroeger lek geweest is!”

Biljarten.

UIT DE PRACTIJK.

Een der vele verrassende mogelijkheden van het spel op het groene laken, vindt men in onderstaande afbeelding. Wanneer men zich het lijnenbeeld wegdenkt en dus alleen de onderlinge ligging der ballen ziet en zich dan afvraagt: hoe is deze carambole te maken, dan zal het overgrootste deel der biljarters besluiten tot een der volgende manieren. Bal 1 stooten naar 2 en over den korten band naar 3; of bal 1 naar 3 spelen en vervolgens over den korten en langen band naar 2. In beide gevallen is echter het klotsen moeilijk te vermijden en dit op zichzelf is al een reden om naar een andere oplossing te zoeken. Bovendien, al wordt het klotsen vermeden en de carambole gemaakt, dan is toch de onmiddellijk daarna volgende ballenpositie een uiterst moeilijke en het afbreken der serie zoo goed als zeker.

De geroutineerde biljarter behandelt dit geval dan ook geheel anders. Van lossen band, dik op 2, en vervolgens zooals de teekening weergeeft. Met rechtseffect en zeer krachtigen afstoot. De stippellijn is de looppijn van bal 2. Na de carambole liggen de drie ballen op de gecirkelde plek of daaromtrent.

Een perfecte seriestoot alzoo en een overigens vrijwel inzichtloos geval!

Biljarter.

Dammen.

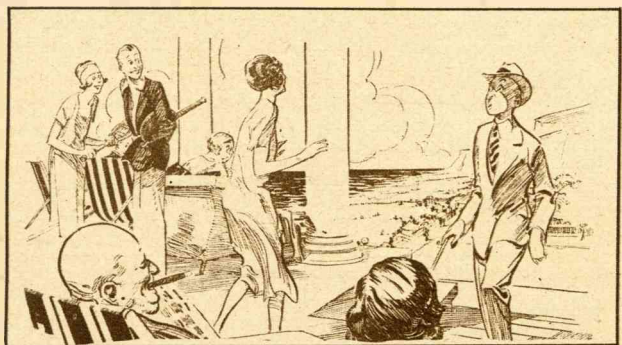
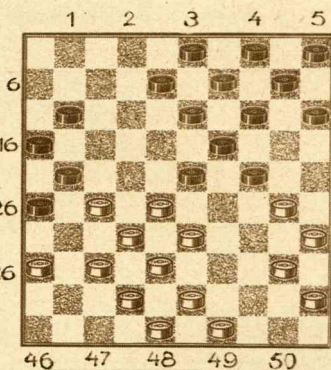
Een bloemlezing uit het internationale damleven.

S. BIZOT, te Parijs.

No. 64

De, in begin Juni van dit jaar, te Parijs gehouden groote internationale wedstrijd om het wereldkampioenschap had tot resultaat, dat de weidsche titel door den Parijzenaar Bizot werd gewonnen met 25 uit de 32 te behalen punten. Nevenstaande stand geeft een fragment weer uit een partij door hem gespeeld met M. Wolff, in de groote damvereniging: „Damier Parisien”, boulevard Sébastopol, te Parijs; waaruit Bizot's diep doorzicht en vermogen tot analyseeren duidelijk blijkt en zijn spel hem als een geducht tegenstander doet kennen; zoowel in het positie- als combinatie-spel. Hij won hier met wit door den brillanten zet 27—22!! Zwart is nu wel gedwongen tot 14—20, daar wit op 11—17 en 16 x 7 een schijf wint door de bekende slagwending: 37—31, 32 x 41 en 38 x 16! Op 14 of 15—20 volgt evenwel: 37—31!, 32 x 41, 38 x 27, 22—18, 33—29, 42 x 38 en 48 x 6 met gewonnen positie!

Geo.

„O, lieveling, ik ben zoo blij dat je eindelijk komt! Ze zeiden dat de een of andere idioot van de rotsen gevallen was, en ik dacht zeker dat jij het was!”

„Lieve Help, Dora... wat...”
„'t is al in orde, mevrouw — u behoeft u niet op te winden — het was maar een weesp!”

VOOR DE JEUGD

De Heldendaad van een Invalide.

EEN VACANTIEREISJE. III.

AAN ZEE.

David rekte zich eens uit, want het was dan ook wel vervelend, om maar voortdurend te moeten visschen als eenig tijdverdrijf, terwijl alle kameraden aan het piknikken waren met de familie Bruina. En men had hem ook niet vergeten; daar had David gelukkig niet over te klagen; maar helaas kon hij zich nog niet genoegzaam bewegen: hij had namelijk een trap van een paard gehad, en daardoor was zijn knie heelemaal u t het lid geschoten, iets wat altijd een langdurige geschiedenis wordt, ofschoon hij de laatste weken nu met reuzenschreden vooruit ging; en dat was ook maar heel goed, want de volgende week zou het Koninginnefeest zijn, en dan was het veel te saai, als je je dan zoo kalm moest houden. Bovendien moest hij de week daarop met zijn vader naar Rotterdam om neef Dick te gaan halen, die eenige weken uit Londen naar Holland kwam.

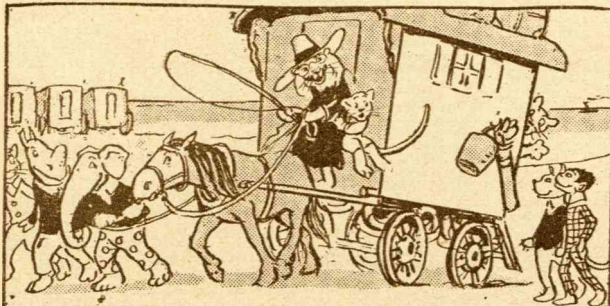
„Jongens! wat was het anders warm,” zuchtte David; gewoonlijk was het rivier je waarin hij nu te visschen zat, om dezen tijd van het jaar dan ook geheel uitgedroogd; maar nu was het nog een flinke stroom en David had zelfs een bootje, waar hij den visch in hoopte over te voeren, als hij eindelijk tevreden zou zijn met zijn vangst. De hitte maakte hem intusschen bijzonder dorstig, en hij had lust, eens eventjes op de boerderij bij de Derringer's aan te gaan, want die hadden zulke lekkere melk en zoo'n glas frissche karnemelk zou hem goed doen. David was dus al ne van plan even uit zijn boot te stappen, en aan wal te gaan, toen hij daar plotseling vrouw Derringer zag aankomen, uit alle macht loopende en dat met deze hitte en steeds maar gillende: help! help!

„Wat is er dan toch?” riep David en deed de pijnlijkste pogingen om maar gauw aan wal te komen, wat hem echter lang niet gemakkelijk afging, daar de knie nog zoo allerakeligst pijn deed! Eindelijk riep de boerin hem toe:

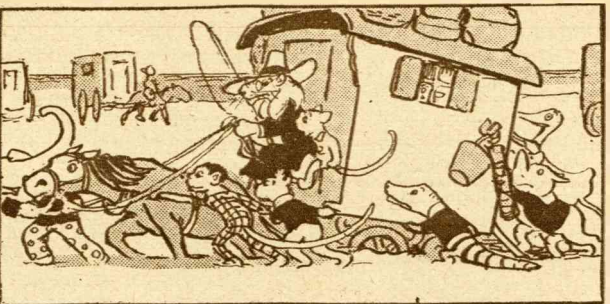
„O help toch, jonheer David, de kleine Jacob is afgedreven in onze boot, die hij heelemaal alleen heeft losgemaakt.”

Nu, David begreep onmiddellijk, dat dit geen geringe ontsteltenis was; want kleine Jacob, vrouw Derringer's zoontje, moest nog zes jaar worden, en er was zoo'n verbazende stroom in de rivier, dat het kind in minder dan geen tijd uit het gezicht zou zijn.

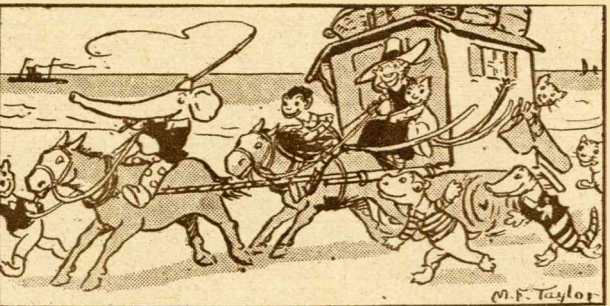
„Wacht maar, ik zal je wel helpen,” riep David, en maakte zijn boot los, om den kleinen jongen te hulp te varen. David hanteerde de riemen met alle kracht die

1. Eindelijk kwamen de vacantiereizigers aan het strand, het doel van hun tocht. „Hoera! daar is de zee!” riepen de jongens toen ze aan het strand kwamen. Zij reden er langs op zoek naar een geschikte plaats om te kampeeren.

2. Doch opeens, zonder dat meester Leeuw het bemerkte, kwam de wagen in het mulle zand terecht en zakte er tot de wielen in. „Zet je schouders onder de wagen, jongens!” riep meneer Leeuw. Maar hoe ze allen hun best deden, het hielp niets.

3. „Ik weet wat!” zei Jumbo eindelijk. „We moesten aan den badman een paard van een badkoetsje ter leen vragen.” „Dat is een goed idee,” antwoordde meneer Leeuw. „Laten we het maar probeeren.” Jumbo haalde het paard, spande het voor het andere en toen: „hup, hup, hup!” vloog de wagen vooruit. „Prachtig gedaan, Jumbo!” riep meneer Leeuw.

in hem was, en waarlijk het mocht hem dan ook gelukken, den kleinen Jacob in te halen; hij trok hem over den kant van zijn eigen boot en moest toen even bekomen.

Maar nu terug, tegen den stroom op! Hoe zou hij dat nu nog gedaan krijgen?

Eindelijk, daar kwam hij behouden aan den kant, en goddank stond vrouw Derringer hem daar op te wachten, sloot eerst haar eigen lieveling in de armen en drukte toen de trouwe David aan het hart, die zich ondanks zijn invaliditeit toch nog zoo kranig geweest had!

Nu, dien avond in bed, dankte David het ongeval dat hem thuis gelaten had, en hem hierdoor in staat had gesteld, een kind te behouden voor zijn moeder!

ONDER SCHOOLVRIENDJES.

Jan: „Wat is de vergrootende trap van Haarlem?”

Piet: „Van Haarlem? Bestaat niet!”

Jan: „Bestaat wel. 't Is Haarlemmer. En de vergrootende trap van Haarlemmer?”

Piet: „Haarlem-ster.”

Jan: „Mis! Haarlemmermeer! En van Haarlemmermeer?”

Piet: „Ik weet 't niet!”

Jan: „Haarlemmermeester! En van dit woord?”

Piet: „???”

Jan: „Haarlemmerbovenmeester! En nu nog de vergrootende trap van dat laatste woord?”

Piet: „Ik geef het op!”

Jan: „Haarlemmermeerbovenmeester!”

ONS BABELHOEKJE.

Wies. — Ik geloof ook met je, dat de aardigheid voor ruilen zoo'n beetje uit de mode raakt; dat komt misschien, omdat er door chocolade-, zeep- en andere fabrikanten niet meer zoo'n reclame mee wordt gemaakt. Als je zus zin heeft, mag ze gerust meedoen aan de prijsraadsels. Ik krijg soms wel vier oplossingen uit één gezin. Wat de windbal betreft, ja 't is niet zoo gemakkelijk die samen te stellen. Er is nog al geduld voor nodig. Misschien heb je ook te dik carton gebruikt en dan gelukt het den eersten keer heelemaal niet. Probeer het nu nog eens met een stukje linnengaas, dat is stevig en scheurt niet. Maak de insnijdingen vooral niet te klein en ga dan als volgt te werk: Fig. 2 vouwt men een weinig om, steekt die dan door de middenstreep van Fig. 1. Men krijgt dan twee door elkaar gestoken cirkels. Deze twee cirkels steekt men vervolgens, ook door de randen een weinig om te buigen, door de kruiselsche opening van Fig. 3. Het doorsteken vooral van de twee cirkels kost eenige moeite, maar ik twijfel niet of 't zal nu wel gelukken. Ja, mijn vakantie ligt al ruim twee maanden achter mij. Ik heb ze ditmaal heel vroeg genomen en ze doorgebracht in een mooie streek te Beek bij Nijmegen en had voortdurend prachtig weer. Ik heb dus niet te klagen.

OOM TOM.